

308747

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 సం॥ మే నెల 26 వ తేది శుక్రవారము

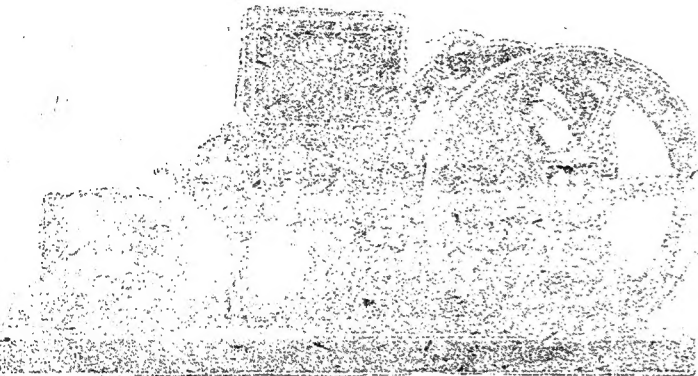
NO 47

సంపుటము. 3.

స శ నా మ స ం వ త్స ర నై శా ఖ మా స బ హు శ ద శ మి యం.

(సంచిక 82

యునైటెడ్డు పెట్రోలు యింజనులు, పంపులు

ఇదితర కెన్నడును మనము కనియ
నియోయెరుగఁజూడఁజేయు సాధారణ
మాగా నీరుతోడఁకొనుటకు అవయోగింప
బడుచున్న యంతములు మోటారు వగైరా
ఆగ్నిజీవంతులను సులభముగా పరిశ్రమ
బడఁజేయు అతిస్వల్పధరలకు దొరకు
నదియై అయిన యాదిన్న యింజనులు,
పంపులు కర్మసాధనాధారము, తదితర చిన్న
విషయముల స్వల్ప కంత్రితముగా స్థాపించి
లాభములను పొంద గోరువారికి వార్త
పాలిటి భాగ్యదేవతలవలె సవకూరించి.

ఇదిచిన్న కిందీయంత్రములను, నూనెయంత్రములను, కర్మియంత్రములను, ధాన్యపు యంత్రములను, సోదా
వాటకు మొదలగు, అచ్చయంత్రములను నడుపుటకు అతి యుపయోగకరమైనవి.

ఇది కిన్నెసాయివాటికల అతిశృద్ధికరముగా పనిచేయుచున్నవి. యెటుకంటివాని చేతనయినను నడువబడును.

చలమువారలు ఈకింది చిరుగామాగల సోల్ ఏజెంట్లువ వ్యాసి యాగర్లు సంగతులను తెలిసికొనగలరు.

డి. యల్ శాస్త్రి అండ్ కో, 20, సి. నెకండు లైను బిచ్, వాదరాసు.

ప్రొంబి: బెనవార్.

804

కాటోల్ పాడరు

పల్లెలు, చీమలు, ఈగలు, ఇడ్డులులు గానున్న క్రిడా
లట్టిండు పుడకలను వధింపజేయును. టికెట్ 1-2 ప. 0.5-6

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును, వారేదోమలను.

240 కట్టులుగల పెట్టె 1-2 అ 12

నింజా వారముగల పెట్టె చీమలను తడవజేయును. పెట్టెలను
కొడును, పుస్తకశ్రేణిలను చిరుకునునది కాదు.

కొలువంజేయు: టి. మార్క అండ్ కో.

1-11, స్క్రింగర్పుస్ట్రీటు, బాన్స్ వాక, మదరాసు.

సర్వవిధములైన నొప్పులకు సంజీవిని.

మీ గృహమందు తప్పక ప్రతిదిన ముండవలసిన అంజనము అమృతాంజనము.

తలనొప్పి, కళ్లనొప్పులు, కీళ్లపోటు, వాయువు నొప్పులు,
దగ్గు, పడిసెము, బెణుకులు, గాయములు, పంటిపోటు, తెలుకాటు,
ఉబ్బులు, తిమ్మరలు, వాపులు, ఇవి యివి యననెల?

సకలవిధబాధలకు ఉపయోగమగు

అమృతాంజనము సిద్ధాంజనము

జేహరోగ్యమునకు భంగముకలిగించు అన్నివిధములగు నొప్పు
లకు మా అమృతాంజనము లోకప్రఖ్యాతమైన దివ్యామృత మని
లక్షల కొలది జనులు పోగడియున్నారు.

నెల 8 అణాలు మాత్రమే.

తేలుబాధను తొలగించుటకు నిరుపమానమైన దని వేటుగా
చెప్పగక్కలేదు.

అమృతాంజనము

దివ్యాంజనము.

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము.
వేసవేలు విక్రయము.

అమృతాంజనముయొక్క శ్రేష్ఠతనై నాగపురము వస్తుప్రదర్శనసంతో పతకము బహుమతిగా నీయబడినది.

అనేక గొప్పగొప్పవార్తలచే వేలకొలది యోగ్యతాపత్రములను బొందినది అమృతాంజనము.

అమృతాంజనము డిపో వారి మందు లనేకములు గలవు.

కోరిన క్యేటలాగు సుచితముగ బంపబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109, ఫేరిరోడ్డు, పోర్టు బొంబాయి. } 6, తంబుశెట్టి వీధి, బార్లిటపురు, చెన్నపురి.

సభాధ్యక్షులుగూ ఆ క్షేత్ర సూర్యనారాయణరావు పుత్రులుగారి యుపన్యాసము.

మతియు తాలూకా బోర్డుల యంతరవర్తనను దొరతనము వారి ముద్రాగ్రంథుల వశమైయుండి వానివలన నిష్కమింపబడిన సభ్యులు మాతాదేశిక యెడల చెప్పబడిన యావదంతములను సమావేశముగా ఎంగీకరించు చుండుటను బ్రజల కీడును నుండు తగిన స్వాతంత్ర్యముగారి యభిమానముగాని నేర్పుగాని యల వడినదని యూహించ వలెదని. గత 1912-13 సంవత్సరము వరకు నగ్రాధిపతులు దొరతనమువారి ముద్రాగ్రంథులయల యుండిరి. ఆ వత్సరమున కొమ్మిడిబోర్డులకు చూపుము గాజు కీయోద్యోగములుగాని వారు అధ్యక్షులుగా నిలుచుటకు బడిరి. మరుచటిసంవత్సరమువరకునుగనియోగించబడిరి. గత 1914-15 వత్సరములలో ముయ్యోబోర్డు; పెద్దాపురము గౌరవించబడినది. దొరతనమువారి సభ్యులను యంతట హెచ్చించుకొనినాడును ఉన్నట్లు గానరాదు. మతియు మూడు తాలూకాబోర్డులకు చూపుము యేలూరు చిత్తూరు కడలూరు లకు చూపుము ఆ గ్రామసాధిపతిని యెంచుకొను నధికారము బ్రసాదించబడిన ది కాన యోచింపును. స్థానిక వ్యవహారములలో ముఖ్యుల స్వాతంత్ర్యమును వామితులకు మహారాజుగారి గాదె రాఘవ రావులకును గారు యీ తాలూకా బోర్డుల విషయములలో రాజకీయోద్యోగములుగాని వారి రధ్యక్షుల కహించవలసినదని చట్ట నిర్మాతనిభలలో తీర్మానము నుపహాదిచిరి. అందులకు లక్ష మన గంభాయుతుండలముకొన్న తదితర సుదలములలో గొన్నిటికి ప్రాప్తించుట మర మఃముల సెలవులు గావ్యర్థమును చింతన బుట్టించుచున్నది. ఇరయ్యేను చిక్రిమో తెలియ రాదు. భూస్వాములలోను విద్యార్థులలోను ధనాధిపతులలోను ఆకారణిందితులకు క కీర్త్యులలోను ఆ నేకులు యీ వదము నలంకరించి నుట్టుకొన్నచో నోడను పట్టికనోడను మేల్పుబొంతులముల వ్యవహారిక దగినవారు యీ తుణుకు వన దృష్టిగోచరమై యున్నవారు. అట్టివారిలో గొందరికాగ్య దక్షిణమును నేని సుదర్భముల కొరతను వారి వలన గొని యాడ బడి యున్నది. దొరతనములకు గంభాయుతుండలము నీ సుదర్భముల వవాదర భాగవనలో నేలకాచిలో గాన రా వున్నది. జిల్లాబోర్డులలో నగ్రాధిపతి కీర్త్యుమునుండలాధికారి యగు కలక్టు వారి యందే నివసించి యున్నది. అధికారమును వారియిండి లోగించబడిన రాజకీయోద్యోగములు గాని వారుయంత నిష్కమింపబడవలెనని మన మెంతజేసుకొన్నను ప్రభుత్వముచే రండుల కియ్యకొన బాలరైరి. ఉపాధ్యక్షులుచూపుము కొన్ని స్థలములయందు ఉద్యోగములుగాని వారు కలరుగాని యీ భాగమునందు సూడ గొర

ప్రాంతవిద్యలో విశాఖపట్టణముండేటవరకుంటే గంజాము జిల్లా కొంచెము దూరమిదకలో ఉన్నదని చెప్పకయ్యదు. ఏలూరు రాజధానియై త్రవ్విన నూతన బోర్డు క్రమగలపిల్లలలో మగ వారు నూటికి 33.1 వరబడిని ఆడపిల్లలు నూటికి 31.6 వరబడిని యున్నారు. గంజాములో వరబడి మగపిల్లలు 40.1 ఉ ఆడపిల్లలు 31.9 ఉ అయ్యున్నది. విశాఖపట్టణము జిల్లాలో వరబడి నూటికి 21.6 మాత్రము అయి యున్నది. విద్యభాతుల విషయమున గంజాము జిల్లాలో బడులు ముప్పుదియొకటివరకు ఉన్నవి. జిన్నీలో కూడ నుమారు 186 బడులవరకును గలవు. అందులో ప్రాకృతజనము. చిడల నుమారు 8000 వరకును విద్య గలవరున్నారు. కొత్తగా మూడు బాలికాపాఠశాలలు గత సంవత్సరమున తెరచబడినవి. ఇంకొకటి పిక్కరముగాని యిది

జిల్లాలో పాటు తాళి వ్రేలును నాశనమొనరించుచు వారు వెనుకకు నిల్చియున్నది చెప్పలేదు. మరెవరిలోపల గంజాను మందలను దొంగిలించుచు వచ్చి పట్టణమును దుండెడివారని గ్రహించి కర్రలు బడియే దిండునా లేదు. బరంపురమునందు ఇతర స్థలములందు కట్టినట్ల పని రంగులు చేయుట విశేషముగా నున్నది. (కొకటి ప్రాంతమున బట్టల సేతయందు కాళివను విశేషముగాగల కట్టపాటియు మొదలగు వారసేతులు గలను. పట్టపాటి సేతులు నలవిద్యులు మాను కొని చేవపాడునందును ఇతర వ్యాపారములలో బ్రవేశించి యున్నాడు. కావున సేతునియమెయినను గంగ పనులను సేపుటకును ఈ రెండుస్థలములందును బడులు స్థాపించబడిన యెడల మిక్కిలి యుపయోగముగలదని నొక్కి చెప్పవచ్చును. బరంపురము పట్టపట్టలను శ్రీకాకుళము చెక్కును చేతనం దటను వ్యాపించి యున్నది. వానిని మంచి యభివృద్ధిలోనికి చేపట్టి యున్నది.

మర్యాద ప్రశంసలు.

విశాఖపట్నము జిల్లాలో వాణిజ్యము గంజాను గోదావరిజిల్లాలో కొంతభాగమును మర్యాద ప్రదేశమునందు మానునా ఖండమందును యెజ్జనీ మసాలాను వ్యవసాయమును చేస్తున్నది. జలాధారవ్యాప్తి తేడందకు క్షయపాటునై పుణ్యము లేకయే నగ్నాధారముచేతనామియునేతన నైర్మళ ఫలవర్షము చేతన తడుంధర చకలనవ్యభుతయై ప్రకృతిగామణీయకగ్గిలో భాభాసమానమై ప్రకాశించున్నది. ప్రజలించుక యనాగరికులైనను చేతన ఫలవర్షము కుటుంబ గర్తమాననీతినిబట్టి పూర్వపు మరాచానములు మొదలగునవి నశించిపోయి యున్నందున దినదినపరివర్తమానమున నశ్యోక్త్య వ్యవహారమైతిలన కృతముగా భావాభివృద్ధితిగి సమర్థము సిద్ధించుచున్నందున యిటువై ప్రత్యేకమునీ ప్రత్యేకముపురాతన పద్ధతులనుసరించి పాలనచేయుటచేతగానియైన ప్రత్యేకమునకొకమాత్రముభిన్న చట్టములను ప్రతిపాదించి యుచున్నచేతనుటగాని యగత్యమేమియు గానరాదు. ప్రజలు విద్యయును రాజకార విషయకజ్ఞానులందును వెనుకబడి నున్నయెడల స్వచ్ఛింతి వారియందును దెచ్చుటకు యత్నించవలయును, కాని యిప్పటి పద్ధతులక్రిందనే యాచేయుటచేసి యెడలగాని ప్రత్యేకము యానువ్యవేశించితము నొకమందలగాని ప్రాచీనపద్ధతుల ననుసరించి పాలనను చేయజూచినగాని పెంపుచెందున్న యభివృద్ధి నిల్చిపోయి యుండున వెనుకవేళక కేత్రచేతను పోకమానదు.

సికిల్ ప్రాసీజుకోర్టుకు యెజ్జనీ భాగమునకు వర్తించ చేతుల విలసిల్లును వ్యాపారపాలనమునకు తగినవిద్యాధికులయిన వ్యాపారాధికారుల నియమింపవలసియును అనేక విధముల దొరకనకునాది ప్రార్థించి యుండడమయినది. దొరతనమువారి యెజ్జనీ మూత్రముల సహించి కిప్పులవచ్చుటకై యత్నించుచున్నవారని విని సంతసించుచున్నాము. చట్టముల చేతనామి భావమును వర్తించేయదినది, ఎన్నేట్లు ల్యాంకు ఆర్టునాడ వర్తించే నుండెడిది. కజ్రీమను ఆర్టు వర్తించవలసిన అనేకయున యనాచారములు పుట్టుచున్నది. లివిలేషను ఆర్టు, ఎండెన్ ఆర్టులు యీ మొదలగునవి వర్తించుచున్నాను ముఖ్యముగా సికిల్ ప్రాసీజు కోర్టులో కోర్టుగాని జిల్లా కోర్టుగాని వర్తించకపోవుట కష్టముగ నున్నది. మతిముకొన్ని స్థలములలో లోకములలో వర్తించుచున్నది. మతిగొన్నిటికి ఆ అమలు తీసి చేయబడింది. ఆరెన్ను ఆర్టు అప్రూరి ఆర్టు యీ మొదలగు నవి కొన్ని భాగములు వర్తించుచున్నవి. ఇందులకు కొన్ని యనువర్తనము గానుచున్నవి. కనీసిరి పద్ధతులలో కొన్ని ప్రాంతము వర్తించజేసి వేరెధమున పరిపాలనము చేయవలయుట అనావశ్యకము నొక్కిచెప్పవచ్చును. అట్టి భేదమునంతయును దీసివేసి తక్కిన భాగములతోడి సమానముగ నన్ని విధములకేతన పాలనముచేయుట యోగ్యమని తలచుచున్నాము.

ఇతరవిషయములు.

భారతీయవైద్యముల పరాక్రమముతో బోరాడుచు గిరిగాంచుచున్నా, నునకుండటము యద్ధమున యథాశక్తిగ భనసాసాయము మొదలగునవి చేయవలసిన భారతీయులు పక్షపాదపూర్వమున సామ్రాజ్యగౌరవ ప్రతిష్ఠకొరకు ఆయుధములై విచ్చి సేనాగానాడి తండోద్రతందు యుగ చండప్రతాపము క్షేత్రముండలముల భేదించి ప్రభుసేనము మాతృభూమి సేవము చేయునవకాళము చిక్కినదికాదన కళంకముచూత్రము నునముల బాధించుచున్నది. ఆ మాధరితను గలిగిరణరంగము నారితే యనమాప్రజ్ఞగల సేనానులనలన

మాహావీరుని నిల్వబడియెడల భారతీయులు యెట్టి బలమైన శత్రువునైనను తప్పుచది జయము నైకొనకుండురా? ఆంగ్లేయపాలనమున నాయుధాభ్యాసము భారతీయులకు సామాన్యముగ నీయనికొంత యీ మహారణమును గానించుచున్నది. సేనలయందు నాయకులై సేనల నడిపి విజయము చేకొన భారతీయులవచ్చులా? పృథుత్వమువారికి మనయెడ నమ్మిక చాలదా? యద్ధప్రశంస పెడలినోడనే వంగదేశములు మొదల నేతల లతిసాహసముతో వశిజిర సత్సహించి ప్రభుత్వము వారిని చేతునిది. క్షుల్బమున నుకాళ మియలడెను. విచ్చి సేనాసంఘములలో చేతుటకు తగినవారికి నలయు నవకాళము నిచ్చి సేనగలిగించియెడల దేశక్షేమమునకు పెట్టిని కొలుయై పాటిల్లును. ఆంగ్లేయరాజ్య పృతిష్ఠావనమునకు ముందేమున స్వదేశీయవైద్యము సాటుపడియందలేరా? పృతి పురుష కృత్రిక పాపము ప్రేరేపిత నాత్మరక్షణము దేశంత్వము రాజ్యరక్షణము సేయుటకు ప్రభుసేన చేకసేన సేయుటకును ఆసగలిగియుండును. అట్టి స్థితిలో బ్రజలందరు నాత్మరక్షణ మైన జేసికొనబాలక సాయధులయి యుండుట కడు కష్టతరమై యున్నది. యీలాపమును దొరతనమువారి రతికిప్పు కాలములో దీర్చి కళంకమును మాన్పుచు గాక.

దేశీయతంత్రీ వార్తలు

భారతీయ వైద్యము.

లాహోరు మే 25:—మిస్సాని డిప్యూటీ కమిషనరుట్రి లేననుగారి అధ్యక్షతక్రింద కిన్నాలో నొక పెద్దసభ జరిగినది. చట్టపట్ల ప్రత్యేకములనుండి సాధ్యమగునంతయంతభారతీయమైన మల ప్రాగజేయుటయే యీసభముద్దేశము. గొప్పపాంచా ఉద్యోగులందఱును సభమడిచేసరి. 21, 118 సంఖ్యలు దళములు సభకార్యనింపబడింది. లాటియానానుండి సైంకుల ప్రాగజేయు యద్యోగులు గూడవచ్చిరి. పృథుత్వము 15 గురు సైనికులు కటామము జేరవచ్చిరి. ఇంకను సభాభివృద్ధిగ ననేక మంది సైనికులు జేరబోవుమని నమ్ముచున్నాడు.

విద్యుచ్ఛక్తి సంఘము

కరాచి మే 25:—పాదరావాదులలో ముఖ్యమైన వర్తకులందును కలసి కరాచీ విద్యుచ్ఛక్తి సంఘమువారి ననుసరించి యొక విద్యుచ్ఛక్తి సంఘముగా జేరవారు. వారు చేయు కార్యక్రమము ముఖ్యము నిశ్చయించబడినది. మెసెన్స నాభివారంద్ తారచంద్ కంపెనీవారు ఈవిద్యుచ్ఛక్తి సంఘమువారికి వలయు సామగ్రికంఠము సరఫరాచేయ బూను కొనిరి. సింధునదినుండి యీవిద్యుచ్ఛక్తి యంత్రము నెల కొల్పనిచ్చయించి.

గాడిదెలను దిగుమతిచేయుట.

కరాచి మే 25:—కిందటివారము “మిల్లను హ్యూ” అను స్త్రీయకు కరాచీ పట్టణమునకు 957 గాడిదెలను తీసికొని వచ్చెను. అందు 40 దానిలో నంతరించింది. “విందరతేను” అను స్త్రీయకు 2200 ల గాడిదెలను తీసుకొనివచ్చినది. అందు 60 దానిలో నంతరించింది. ఇక్కడ ప్రాంతములో నొక్కమాడగ నిన్ని గాడిదెల తప్పకును ఇండియాలోనికి దిగుమతి కాలేదు. గడ్డి కొరవడేసిన ఒకగడికి నిప్పంటుకొనెను.

యూరోపీయులను సత్కరింపబడుట.

రంగూడు మే 25:—బ్రిటిషులర్వా నూనకంపెనీలో నుద్యోగిగానుండిన స్కాట్ అను యూరోపీయుడు మౌగ్వి అను బర్మామునకు తీసి 11 వ తేదీ వనీకరమైన డెబ్బలు కొట్టుటలన ఆమె 18 గోజు లానుకుత్రిలో బాధపడి పిమ్మట మృతిసంభవించెను. ఫిఫ్తకోర్టు వ్యాయము ఆర్థాంశుగాకు తేను విచారించి ముద్దాబునై సేవము స్థిరపరచి 18 మాసములు కఠినశిక్షను విధించిరి.

సామ్రాజ్య దినము

కరాచీ మే 25:—కరాచీలో సామ్రాజ్యదిన మహోత్సవము 5 గంటలకు ప్రారంభమయినది. ఆ దినమంతయు పాఠశాల లన్నిటికి నెలవీయబడినది తక్కిన అశీనులకు రెండవప్రాంతము నెలవునలనేయుండెను గాని ఉద్యోగులందఱును 5 గంటలకు మాత్రమే ముత్సవమును మహాత్మభేదములతో జరిపిరి. విక్టోరియా మహారాణి పృతితివై పూలముల లనేకములు చేయబడినది. ఉత్సవ మంతయు కాకపూర్వ మొకసేమెలో గాగ్రిపు ప్రదర్శనము జరిగింపబడెను.

శాసననిర్మాణసభలు; ఇండియను క్రైస్తవులు.
కలకత్తా మే 25:—బంగాళాదేశమునంతటి ఇండియను క్రైస్తవులందఱును నీటి సాయంకాలమున సమావేశమై, ఇండియను క్రైస్తవులసంబంధమున కొన్ని యంతరాలు దొరతనమువారి విచారణకు కొన్ని దినములలోనే రాగలనయి, అట్టి యంతరాలుగూర్చి ఆజాతీవారికి మాత్రగా దొరతనము వారితో కలితముగా మాట్లాడుటకు కొందరుప్రతినిధులు కాన లసియున్నదయి, అందుచేత స్థానిక కాసనిర్మాణసభకుం దును, సామ్రాజ్య కాసనిర్మాణ సభకుండును వారి పృతి నిధులుగా నొక్కొక్కసభకునుండ వలయునయి కొన్ని తీర్మానముల జేసి.

ఇండియా కార్యదర్శివై వ్యాజ్యము.

కరాచి మే 25:—నుమ్మాను జిల్లాజడ్జి పాతుకు గారి దినమున నొక పెద్దకేసును కొట్టి జేసిరి. నాటిట్యాములు గారికి సింధుదేశములో కొంతభూమిగలదు. తె గూరి కాలుగుల కధికారిగా నియమించబడిన ఎక్సెక్యూటివు ఇంజనీరు గారు నాటిభూములకు పాటు నీటికాలువలగుండా కావలసి నంత నీటిని వంపవలసి యుండ గాకత సంతకృత నటుల వంపలేదు. అందులన వంటపట్టును సంధించెను. కావున పృతివాదలన తనకు రూ 2000 లు యజరా రారలసి యున్నదని నుమ్మాను జిల్లాకోర్టులో వ్యాజ్యము తెచ్చెను. అటుల నీటి పారుదల నొకొక్కప్పుడు తగ్గించుటకు పృతివాదికి పూర్ణాధికారమున్న దని చెప్పి జడ్జిగారు ఖర్చులతోగూడ కేసును కొట్టిచేసిరి.

కూచిబీహారునగరులో దొంగతనము.

కూచిబీహారు మే 24:—ఈదినమున చురల కూచి బీహారు కేసు సందర్భమున విలియున్న కలిసాక్షి విచారణము జరిగెను. “ఏప్రెం మేనెలలో రాణి గారికి శరీరస్థితి బాధలేకుండెను ఆదగ్గరకుండు కట్టుమీద మెట్ల నెక్కి ఒకదానీటి అన్నముతీసుకొని వచ్చుచుండెడిది. ఆ మేదమెట్లనుండియే కొందఱు మా నేకముల కొన్ని వర్తమానముల తెచ్చుచుండెదరారు ఆ దినము 11 గంటలకు మాత్రమే నాకు కేసుసంగతి మొదలు తెలిసినది. ఆపూత్రంతయు వంతయు విని నేను మెట్లనే రాణిగారు దగ్గరకు బోతి. ఇదివరలోనే రాణిగారి కాసంగతి తెలిసినటులుండెను అరగంట క్రిందట మహారాజుగారచట ఉండిరి. నేను వెళ్లునప్పటికి నగలపెట్టెలు గప్పుంచలేదు. ఉదయము 5 గంటలకురాణి రాజమహాదగ్గరకు బోయెను. దానితోటే నగలపెట్టెలగూర్చి యేమియు జెప్ప లేదని మహారాణి గారు చెప్పిరి. బోగ్గనీర్వరి మెట్లనే నాకాసంగతి ఏలచెప్పలేదో తరువాతనైన చెప్పలేను. నగలన కధికారిగా నున్న జగనురాయి ఒకగుడ్డలో చుట్టబెట్టి అనగలపెట్టెలతీసి కొని వచ్చెను. దొంగతనము జరిగిన పిమ్మట పృతిసేరపంకోధ దుడుగా మారెను. దొంగతనము చేసి యుండునని అయమానంక బడినవేల లనేకము చెప్పబడెను. అందులో మేరీ మేనగూడ చెప్పబడెనే గాని ఆమెపై నెశ్చిను అనుమాన ముట్టుల తోచలేదు. దొంగతనము జరిగక పూర్వము జరిగిన పిమ్మట గూడ సేకులలో విందుక అల్లకల్లోలము జరుగుచున్నెను. అందులో కొందఱికి డెబ్బలు కొట్టుబడినది. చోరీ జరిగిన వెనుక వారిలో కొందరు కోటలోనుండి తిరిమివేయబడి.

మొరూరునం దిటాలియును ఉద్యోగి.

దొంగరూరు మే 25:—యెనునూరు సంస్థానములో పట్టుపురుగులను పెంచుటను మొదలుగాగల పట్టువర్తకసాధికారిగా నియమింపబడిన సిగ్గునజేరి గారు ఇటలియండి మరల జూకు నెలలో మొదటివారమున వచ్చు నటుల తెలియుచున్నది.

నర్ శివస్వామియ్యగారి విందు.

ఉదకమండలము మే 25:—నిప్పటి దినమున నర్ శివ స్వామి అయ్యగారు గవర్నరు దండతులకు విందుచేయించిరి. అనేకమంది అతిథులు భోజనమునకు విచ్చేసిరి. ఆసమీపమునందు ఆటధూములలో అతిథులు ఆటనాడిరి. అనేక మంది అతిథులు ఆటలాడుటకు మాదిసంతసించిరి. గవర్నరు గారు చాలాకాలము తక్కిన అతిథులతో మాన్చుటించిరి. నర్ శివేశ్వరయ్యగారు, వ్యాయమూర్తి స్థూఅర్థుగారు, వ్యాయమూర్తి రహీముగారు సర్వసంపరముగారు అతిథులలో ముఖ్యులు.

25వ గుంటూరు మండలసభ

ప్రథమ దిన చర్య

[మాప్రత్యేక విలేఖరుని వద్దనుండి.]

తెనాలి మే 25:—25వ గుంటూరుమండలసభ ఆన రవిలు, మోచర్ల రామచంద్రారావు పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద నిక్కడ సమావేశమయినది. సభకు ప్రత్యేకముగా తాలూకా హైస్కూలు భవనమందు విశాలమైన పందిరి నిర్మింపబడినది. నాటికేళ ప్రత్యేకములతోను కృత్రిక పుష్పములతోను మనోహరముగ సభాభవనము నలంకరింపబడినది.

కొండ వెంకటప్పయ్య వి. భావనాచార్యులు బలి జేపల్లి సుబ్రహ్మణ్యము వి. జి. కె. అయ్యంగారు (వారిస్టరు) నడింపల్లి నరసింహారావు (వారిస్టరు) కోన సీతారామరావు (గుంటూరు) కె. కోటిలింగము జి. వి. శ్రీనివాసరావు క. మార్కండేయ శర్మ డి. శేషాచలపతిరావు వంకిశ్రువు కృష్ణమాచార్యులు డి. హనుమంతరావు (హైకోర్టు వకీలు) జి. సతారామకృష్ణ వి. సుబ్బారావు సి. శేషగిరిరావు చం. చిదంబరరావు రా. చెంచురామయ్య కె. హనుమంతరావు పి. శివరామయ్య చట్టి. నరసింహారావు నడింపల్లి హనుమంతరావు (నర్సారావుపేట) న్యాయతి. నారాయణరావు మిట్టదొడ్డి కృష్ణారావుగార్లు జిల్లా సంఘకార్యదర్శులును వేదాంతం నరసింహాచారిగారును దుర్గిరాల ఖాజీపాలెం. చేబ్రోలుమున్నగు చుట్టుపట్ల గ్రామములనుండి పలువురు రైతులును కొంతమంది స్త్రీలును సభ నలంకరించిరి.

ఉదయమున సభాధ్యక్షులను వందేమాతర కీర్తనలతోను కర్పూరవారతులతోను పుర మేగుచు సభాభవనమునకు కొనివచ్చిరి.

బులుసు రామతోగారావుగారు పాడిన వందేమాతర కీర్తనతో సభ ప్రారంభమయ్యెను.

తరువాత పరిమి సూర్యనారాయణరావుగారు చంద్రమాళి చిదంబరరావుగార్లచే రచియింపబడిన స్వాగతపద్యములు చదువబడినవి. చంద్రమాళి చిదంబరరావుగారి పద్యములు భావగర్భితమై రసవంతములై మిగుల ఉత్సాహపూరితయుతములయినట్లు సభ్యులు పలుసార్లు తమ కరతాళధ్వనులతో తమభావమును వెల్లడించుచు వచ్చిరి.

సన్మాన సంఘాధ్యక్షులయిన బలిజేపల్లి సుబ్రహ్మణ్యముగారు వారి స్వాగతోపన్యాసము జదివి సభ్యుల నాహ్వానముజేసిరి. వారి యుపన్యాసములోని కొన్ని ముఖ్యాంశముల నిందు బొందుపఱచుచున్నాము. "తెనాలి నగరము ప్రాచీనమయిన కవులలో శేషన్నదగిన రామలింగ కవికి పుట్టినిల్లు. గుంటూరు జిల్లాలో ప్రభుత్వమువారు నూతనముగ గుంటూరు, తెనాలి, రేపల్లె రైలుమార్గ మేర్పరచి ప్రజల యొక్క సౌగంధ్యలకు పాత్రులయిరి. పల్నాడు, అద్దంకి రైలు మార్గములు గూడ త్వరలో వేయించవలెనని గోరుచున్నాను. రేపల్లె తెనాలి రైలుమార్గమునకు అయినవ్యయము కొంత జిల్లాబోర్డు కొంత రైలుసేకరించినవారును భరించిరి. వ్యయమును రైలుసేకరించినవారు భరించు టంత సమంజసముగలేదు. కంపెనీవారు రైలుసేను పూర్తిగ జిల్లా బోర్డు వారి కిచ్చిన బాగుండును.

తూములబాధ. కొంతమంది తగ్గినను మతియొకబాధ ఎక్కువ అయినది. పల్లపు పసుపు సాగునకు అధిక అపరాధశిస్తు కట్టుటవలన రైతులకు చాలా కష్టముగ నున్నది. స్వదేశీ వస్తువులకు తగిన ప్రోత్సాహములైనందున నున దేశములోని చేతిపనులు నానాట క్షీణించుచున్నవి. తాతాగారి వంటి భవనములు కొండలు బయలుదేరినగాని మన దేశములోని చేతిపనులు వృద్ధి జెందనేరవు.

విద్య నాగరికతకు ముఖ్యము గాన అట్టివిద్యను వ్యాపింపజేయవలయును. స్త్రీలకు ఆంగ్లేయవిద్య నేర్పు నవటనరము.

పల్లపుతాలూకాలలో రాకపోకలకు రోడ్లు లేవు. ఇట్టి పక్షపాతమునకు పోతువు కానకున్నాము.

ఎరుక యేనాదిగుంపులను ఆయా ప్రదేశముల నుంచుట వలన ఆప్రదేశములందు వొంగతనము లభివృద్ధి జెందుచున్నవి. అట్టి వొంగతనము తెక్కువ గాకుండునట్లు ప్రభుత్వమువారు తగిన ఏర్పాట్లను చేయుదురగాక.

ఆంధ్ర బాత్యాభివృద్ధి కవసరమయిన ఆంగ్లోద్యమమునకు నాహ్వాదయతూర్వక స్వాగత మొనర్చుచున్నాను" అని వారు తమయుపన్యాసము ముగించిరి.

అనంతరము వి. భావనాచార్యులుగారు సభాధ్యక్షులను నెన్నుకొను విషయమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు నేటి సభకు రామచంద్రారావుగారు అధ్యక్షులుగానుండుట కంతయు సమంజసముగా నున్నదని విన్నవించి, రామచంద్రారావుగారి సుగుణ పుంజములను పేర్కొని వారు సభాధ్యక్షుల పదవి నుండుట మనకు పరమ భాగ్యమని నుడివిరి. తరువాత నెనగపల్లి రామస్వామిగుప్తగారు తమ ఆహ్వాదమును దెలుపుచు రామచంద్రారావుగారి యోగ్యతలను, పట్టుదలను కార్యదీక్షనుగూర్చి ముచ్చటించిరి.

చం. చిదంబర రావుగారును మిట్టదొడ్డి కృష్ణారావుగారును తై విషయమును బలపఱచుచు తమ సమ్మతిని దెలిపిరి.

తరువాత కరతాళ ధ్వనులు చెలగ గొ॥ మో॥ రామచంద్రారావుగారు సభాధిపత్యమును స్వీకరించి తమ యుపన్యాసమును జదివిరి.

పిడిప విషయనిర్ణయ సభ నేర్పరప బడినది.

సాయంకాలము 4 గంటలకు తిరిగి సభ ప్రారంభింపబడును.

ఈ క్రింది పద్యములను చంద్రమాళి చిదంబర రావుగారు సభయందు చదివిరి:—

శ్రీకరజాన్మ వీసింధు శీతాచల
నేతువింధ్యా వ్యాప్తి జలగుతల్లి
రామభీష్మార్జున రఘుముఖాద్యభిల వి
క్రమ సింహసంతతి గన్నతల్లి
గాధేయశిరాజ రాధేయ ముఖమహా
కార్య నిశ్చయలనుగన్నతల్లి!
బుద్ధశంకర రామమోహనాదిక దేశ
గౌరవాధారుల గన్నతల్లి!
అభిలవిజ్ఞాన కందంబయై శంఖంబు
గాంచిభువిమన్న తిని మున్నగన్నతల్లి
దివ్యగుణజాత సంతాత దేశమాత!
వత్సలతగొమ్ము నీకేదేవందనమ్ము.

చ. అయలిన మాతృభక్తియుతులై భవదీయదుహరు లైకమ
త్యయన నిను నృజించుటకు నందరు నిచ్చటఁజేరినారు నీ
విమల కృపారసంబాలయ వీరి, దృఢవ్రత నిష్ఠితాత్ములకొ
ప్రమద మెలర్పఁజేయుమిక భారతమాతగో! ఆంధ్రమాతగో!

సి. జాతీయభావంబు సంఘటింపగఁజేసి,
స్వపరిపాలనమందు వాంఛ నెఱపి
జాతీయవిద్యాను భూతిలాభము దెల్పి,
యైకమత్యపుభావ మలరజేసి
జాతీయతాదర్శ సందేశ మొనయించి
భావవైకాల్యంబు వరలఁజేసి
దేశీయ జనసభ తెన్ను జేగ గ్రహించి
మండలసభలకు మార్గదర్శి
యగుచు సత్కీర్తి నొందుచు నంతరాయ
మేమియును లేక వెలయునట్టిమినావు
సర్వస గుంటూరుమండల సభదర్శిత
దేశమాతగో! యింకను దీనిఁబ్రోవు.

చ॥ ఇరువదియేనువత్సరములే నను, పూర్ణవయోవిలాసవై
భరిని, నిరంతరాయమయి గాంచెయహోద్యమ సత్ఫలంబులన్
గురుతర దేశభక్తి నెలకొల్పఁ బ్రజాహృదయంబునందు, ను
స్థిరమతి నట్టియాసభకు శ్రేయముఁదెంపును నింపుమాతగో!

చ॥ అనవరత ప్రయత్నముల నందర సౌఖ్యము, దేశవృద్ధియే
మనముననిల్చి, భీతి ననుమానముఁగాంచక, కార్యనిశ్చయం
బొనరిచి, స్వాధీనాధరతి నొందక, నిత్యమునంత రాత్మన
మృతి నిరతిజేయునాయకుల మేలగుధీరుల గూర్తుమాతగో.

సి॥ కార్యకూలతలేక గంభీరతర మహో
పన్యాసముల పొంగి పాటుపడక
దేశసద్భక్తితో, దీపింపకే ప్రజా
మోహన మొనరించు పోకఁబోక
రాజసమ్మానంబు గాదని యంతరా
త్మలమున్న జోకొట్ట దలఁపకుండ
వెనుకకు నడపించు వీరుల నాయక
త్వముగోరి కార్యభంగమును గనక
ఆత్మ పరిశుద్ధి, శ్రద్ధ కాన్యాసరక్తి
దేశహితభక్తి గల్గి యా దేశమెఱిగి
వలయుపూజల నియతిమై సలంపఁజేయు
రఘుగుణజాత నిను పుత్రులచేత॥

ఉ॥ దేశహితైక వాంఛయును తెంపునుత్యాగము సత్యనిష్ఠి
దేశము, నేకదీక్షయు విధివ్రత శీలమొసంగి భక్తిహా
వేశముగూర్చి నాయకుల విశ్రుత వర్తనలట్లజేసి, పే
రాశలనున్న నీ సుతుల నాశయ సీమకుజేర్చు మాతగో.

సి॥ ఆంధ్రోద్యమారంభ మంతురింపగజేయు

వితరంపుశక్తి గల్గించినావు.

పూతమై విలసిల్లు నూతనోత్సాహంబు

హృదయపీఠముల కెక్కించినావు

మండలసభలకు మార్గదర్శకమను

పేరుంబ్రతిష్ఠ రప్పించినావు

దేశసేవానిష్ఠ దెల్పి స్వాగత్యాగ

మనయ సన్యాస మిప్పించినావు

ప్రథిత గుంటూరుమండల వాసులకును

పిదప ఫలసిద్ధి మోక్షంబు భరయునట్లు

నుల్లేమాదర్శముల నెల్ల నొందునట్లు

దీవన లాసంగుమచ్చు మోదేశమాత!

సి॥ నినుపూజగావించు నియతి నిరుత్సాహ

పరచెనువారల చారినండి

వెరవారిమాటల బెడకైయాశూర్య

పరులగువారల బాటినండి

స్వార్థంబుదేశంబు సంఘర్షణము సేయ

వడిమెత్తగిలువారి బాటినండి

ద్వివిధభావములచే తెన్ను గానక భయం

పడియెనువారల బాటినండి

భక్తియును శ్రద్ధగల్గిన పజ్జడెరి

పూజగావించు నీమధ్య పుత్రుల నిక

వేగఁ దప్పించి నీపూజావిశదభంగిఁ

జేయనిమృదు! సంకల్పసిద్ధికొరకు॥

సి॥ ధనము ప్రాణంబును దారుణాపాపమున

కొంచనిభక్తి నర్పించినారు

విషమకాలంబున భేదంబుబుట్టించు

విషయచర్యనెల్ల విడిచినారు

అరివర్గములు విని యచ్చెరుపాటొంద

గురువిర ప్రభుభక్తి జూపినారు

మితవాదు లతివాదు లగులితప్రేమతో

నల్లకల్లోలము లడచినారు

స్వపరిపాలనా ఫలమును బడయగోరి

పూర్ణవిడక స్వరాజ్యంబు పొనగనొసగ

న్యాయభనులను యిశమందు నాంగజనుల

వైకకంత్వంబుగా గోరునట్లు జేయు

ధీరగుణజాత భారతదేశమాత!

సి॥ ఉత్తమాదర్శము లొందుబుద్ధి నొసంగి,

యలలికొరికెల్ల నడచివైచి

దొంకలతూముల వంకఁ బోనీయక

రాజసన్మానము రక్తి నెరపి

ఆంధ్రోద్యమము పెంచి యాత్మగౌరవమిచ్చి

స్వపరిపాలన సిద్ధి బడయజేసి

జాతీయతాపాప సంస్థి నొందించి

పాపమానసిజేగ స్పృహపంచి

నిన్ను భక్తినిపూజించు నిష్ఠకొనగి

హైందవాంధ్రసమగ్రుల వైకృతరచి

భరణియశమందఁజేయు నీ తనయులనిక

ధీగుణసమేత భారతదేశ మాత!

సి॥ దేశీయసభలందుఁ దేచ్చెను విషయంబు

లేల యీ సభల చర్చింపరాదు?

మనము చర్చించు తీర్మానముల్ దేశీయ

సభకంటి చేయూత సలపరాదె?

అలలితీర్మానము లనుసరించుటచేత

ఫలమేమిగల్గె నీవరకు మనకు?

ఏవరంబు లభింప నెల్లకోర్కెలదీరు

నట్టివరంబు నే యడుగవలదె?

అట్టివర మీ సమయమందు నభిలజనులు

పడయగోరుచు నుండుట ప్రభువులకు

విన్నవించుట విధిగాదె విశదభంగి

ప్రథిత గుంటూరుమండల వాసులార!

విషయముక్రమణిక.

గంజాము మండల ద్వితీయ పంచసభ	2-3-4
28-వ గంజాము మండల సభ	5
ప్రభుత్వ నిర్ణయము	
గంజాము మండల సభ	6
కోర్టు ఆఫ్ చార్జసు కార్యకర్తల, లిట్టు	7
విశాఖ నుండి వచ్చిన వార్తలు	
విశేష ప్రకటన	8-9
తేజము త. త్రిశాస్త్రము	10
ఇంగ్లీషు కలెండ్రీయ	11-12

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం. మే నెల 26-వ తేది

శుక్రవారము.

రెండవ గంజాము మండల సభ.

రెండవ గంజాము మండలసభ నేటికిఁ గంజాము మండలములోని శ్రీ కాకుళపురమున సమావేశమైనది. ఆ కెల్ల సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారి ప్రధానవాదిత్యము వహించిరి. వాటి యుపన్యాసమునందలి ముఖ్యాంశములను వేరొకచోట ప్రకటించి యున్నాము. గంజాము జిల్లా ఆంధ్ర మండలములలో దత్తమండలములకు తరువాత వెనుకబడిన జిల్లాగా నెన్నదగినది యను ప్రతితి నీ సమావేశములు ప్రముఖముగా తుడిచి నై చుచున్నవి. సూర్యనారాయణరావు పంతులవారి యుపన్యాసమున ప్రతిఫలితముగల నుత్సాహ మపారము. వీరు ఆంధ్రోద్యమ సమస్యను వ్యవహరించుచోట ఆంధ్ర రాష్ట్రమే ఆ యుద్యమ సాధనమునకు ప్రథమార్థమనవలయును చక్కగా వ్యక్తపరచు బ్రయత్నించినారు. సామాన్యముగా తేబడు నభ్యంతరముల నన్నిటిని నాలోచించి ప్రత్యుత్తరము లిచ్చు బ్రయత్నించినారు. అర్థపద్ధతుల నాలోచించు నాయకులెల్లరును ఒక్కవర్గాయము వారు చేసిన వాదమును చదివి ఏది ముందో ఏది వెనుకో విశ్వవిద్యాలయము మొదట కావలయునో రాష్ట్రము మొదట వాంఛనీయమో దేనికేది బునాదియో దేనిపై ఏది ఆధారపడియున్నదో తాత్కాలికములును జాతీయమస్య లాలోచించునప్పుడు స్వల్పములును సగు నాందోళనలకు వెరచి శాశ్వతాభివృద్ధి మూలసూత్రముల నిర్వచనము మానుకొనుట వివేకమో తద్వ్యతిరేకమో నిర్ణయించుకొందురు గాక యని కోరుచున్నాము. ఆంధ్రోద్యమపు సంగతితో గూడ ఆ కెల్ల సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు మండల సంబంధ విషయములను విపులముగాను చక్కగాను విచరించినారు. వీరు ముఖ్యముగా కోరునట్టిది హైందవ నాయకులెల్లరును కోరునట్టిదియే. మండల పాలనమునను గూడ ప్రజలకు తగినంత స్వాతంత్ర్యము దొరకవలయు ననుటయే. ఇదివరలో డిసెంట్రలైజేషను కమిషనువారు కలెక్టరులకు సలహా సంఘము లేర్పరచుట మంచి దని తెలియజేసిరి. ఆ సలహా సంఘపు అవసరమును గురించి సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు డిప్లొముగా నువనస్థించినారు. ఇటీవల మన శాసన నిర్మాణ సభలో పాడమైన యొక యుక్తమును నీ సందర్భమున

నిద్రానముగా కొనివచ్చి కలెక్టరులు ప్రజలతో నెంత సంబంధము కలవాడుగా నున్నారో విశదపరచిరి. మన శాసన నిర్మాణ సభలో మొక సభ్యుడు కలెక్టరులు కమిషను కోయినప్పుడు గ్రామములలోని ప్రజలును బిలిపించి వాటితో నిష్టాగోష్ఠి నలువలసినదని ప్రభుత్వమువారు వారలకు తెలియపరచవలసినదని కోరెను. ప్రభుత్వమువారు తీర్మానము సంగీకరించిరి. దాని కనుగుణముగా నిపుటికేమియు జరిగి యుండలేదు. సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు మొగ్గుపెట్టుచున్నారు. మాకు తెలిసినంత వరకును గూడ నేడు కలెక్టరులెవరును పై పేర్కొనెన తీర్మానానుగుణముగా ప్రవర్తించుచున్నట్లు లేదు. అందుచేతనే సూర్యనారాయణరావుగారు కలెక్టరులకు నిర్వచనములైన సలహాసంఘములను నిలిపించి వీరికి తీర్మానములు చేయునధికారి ఏచ్చి ఆ తీర్మానములు కలెక్టరులచే నారంభింపబడక పోయినయెడల పై అధికారులకు తెలియపరచు స్వాతంత్ర్యములు కూడ ప్రసాదింపవలె ననుచున్నారు. వీరి యుక్తమును నకు ప్రభుత్వమువారిచే నియమితమైన డిసెంట్రలైజేషను కమిటీవారియార్థమే యుండ వేరార్థములను వెదకుచు బోవలసినవని మాకు కానరా లేదు. సూర్యనారాయణరావు పంతులవారు తెలియజేయు రీతిని మోటారుబాద్లు విద్యుత్తరము ప్రబలిన ఈ కాలమున వేయన్నుటయెనిమిది విధముల కనులుగల కలెక్టరులు సాధారణ గ్రామసమీప వారితో ఇష్టాగోష్ఠి చేయవలసినదనినను చేతురనుట సంభావ్యము కాదు. ప్రత్యేక మొకసలహాసంఘ మేర్పరచి ప్రజలలోకలసి తిరుగుటయు కలెక్టరుగారి విధులలో నొక్కటి యొక్కవలసిన యవసరము కొంచెము సూక్ష్మముగా నాలోచించినయెడల ప్రభుత్వమువారికి తోచకపోదు. నిజముగా కలెక్టరులు ప్రజలతో కలసిమెలసి తిరుగుచుండవలసిన్నట్టిదనియు నీటివసతులను గురించి గాని మోచర్ల రామచంద్రరావుగారు గుంటూరు సమావేశమున సంతకముచేర్చించి అంతమారము జిల్లా యధికారుల విమర్శించు నవభరమే కలిగి యుండదు. నేటికినము సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారే పెట్టవలసినచ్చిన చిత్రమైన మొట్టమొదట అవసరములై యుండవు అబద్ధముగాను అనేక జిల్లాలలో నిర్బంధముచున్నవి. ప్రభుత్వాధికారులు గంజాము జిల్లాలో అవకాశములు లే వనుకొని నిర్మాణకార్యమును తలపెట్టలేదట. ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయము తప్పనియు అబద్ధ మచాయుతులకు ప్రోత్సహించ నేర్పడిన ప్రత్యేకాధికారి ఆజిల్లాకు బోయి సంగతులు తెలిసికొనినాని తీర్మానము చేయరాదనియు సూర్యనారాయణరావుగారు ఘంటాపథముగా జెప్పుచున్నారు. ఈమాత్రము న్యాయము కోరుటలో వై పరీత్య మేమియును కానరాలేదు. జిల్లా కలెక్టరుగారే ప్రజలతో కలసి మెలసి తిరుగుట కవకాశము లుండియుండినయెడల ఇంత స్వల్పవిషయమునకై జిల్లా సమావేశమున నాందోళన చేయవలసిన యవసర మేర్పడియుండదు. సూర్యనారాయణరావుగారు గంజాం రిసెటిల్మెంటు సందర్భమున పట్టిన వాక్యములు ఎల్ల సెటిల్మెంటులకు ప్రవర్తించునని నోచుచున్నందున అందరును గమనింపదగినవిగా నున్నవి. ఋషి

కుల్యా కాలువలకు నీరునిచ్చు కుంటలు చూచుట! ఇంకను రెండు కట్టించి మేలు చేయవలసిన దని ప్రజలు మొరపెట్టుచున్నారు! వీరు చెప్పుకొను మాటల ఫలమేమైనది ఎవ్వరికిని తెలియలేదు. కాని ఈ కాలువలక్రింద భూమికి మొదటితరము విధింపబడినది. రిసెటిల్మెంటు తీర్మాన మైపోయినది. ఇట్టి సెటిల్మెంటు ఎద్దీనినదనిన కొట్టమున కట్టివేయుచును బాబతు గదా యని ప్రజలు నిర్ణయించుకొనక మరియెట్లు సమాధానపరచుకొన గలరు. దిక్కు మొక్కులోని పద్ధతి రిసెటిల్మెంటు తప్పటికి అవ్యత్యములగునో కదా! సూర్యనారాయణరావుగారు ఇతరకుటె నమ్మితప్థానమును తీర్మానాన్ని వమార్ల కిచ్చినారు మొదటతీర్మానాన్ని రిరీవ సంతకపు 7 వ శాసనము ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు ధనవ్యయముచేసి రైతుకునీటిలాభము లిగించినప్పుడు వేరు తలపెట్టినదట! రానురాను ప్రభుత్వమువారు దమ్మిడి కచ్చిపెట్టునును ఏమేరలో రైతుభూమికి నీరు వచ్చినను అతడు తీర్మానాన్ని ఇప్పుకొని తీరవలసి వచ్చినదట. తుదకు ఒక భూమిలోనుండి మరియొక భూమిలోకి నిరూరించు తీర్మానాన్ని ఈ రెండవ భూమికి కట్టవలసినదే యని తీర్మానములున్నవట! రైతు కిట్టి యనాంతర మేర్పడుట యెవ్వరైనను శాసనము చేయునప్పుడు తలపెట్టి యుందురా? అందులోను ఈ తీర్మానాన్ని రగడ ఎక్కువగా గంజాము విశాఖపట్టణములలో నున్నదట! అందుచేత సూర్యనారాయణరావు పంతులుగారు ఆజిల్లాలవారిని సీవియమున ప్రబోధించ జూచినారు. ఇది ఒక గంజాము విశాఖపట్టణములకు సంబంధించిన సమస్య కాదని మా యభిప్రాయము. మెట్టయాగాణీలు రెండును బలముగా గల ఎల్లజిల్లాలకును సాబాధించినది. ప్రభుత్వమువారు వ్యయముచేసి రైతుకు లాభము చేసినయెడల వారికి కొంతలాభము చెందవలసి యుండును. లేకున్నచో వారు లాభము సంపాదించ జూచుట న్యాయముకాదు. అందులోను రైతుకు అవసరముగా డిల్లపడ జేయునంతటి అవలంబించ నేతగదు. కావున మన శాసన నిర్మాణసభ్యులు తగిన పరిశ్రమ చేసి తీర్మానాన్ని ప్రభుత్వమువారి కెంతవరకు హక్కు కలదో నిర్ణయించి రైతుబహువును తగ్గింప బాటుపడుచురు గాక యని కోరుచున్నాము.

హైందవభూమి భవిష్యత్తు.

లండను ట్రెయ్యునర్ల త్రిక హైందవభూమి భవిష్యత్తును గురించి మొన్న సామ్రాజ్యదివసమున కొన్ని వ్యాసములు ప్రకటించినదట! సామ్రాజ్యదివసమున హైందవభూమిని స్మరించుకొని ఈ భూమి భవిష్యత్తును గూర్చి ప్రసంగించి లండను ట్రెయ్యునర్ల త్రిక వ్యాసములను ప్రకటించుటయే భవిష్యత్తున కొంత మిక్కిలి స్వల్పముగానే యైనను, హైందవభూమివిషయమున శ్రద్ధ యుండు ననుటకు నితర్కనమైయున్నది. లండనులోని ఇండియా కార్యాలయ సంబంధమున విశేషముచేర్చు యవసర మగుననియు దీర్ఘ కాలముగా బంపవలసిన సంగతులు దూర్భతముల/వననియు ఆంగ్ల త్రిక యభిప్రాయముట. నిజము, నిజము. ఇండియాను గురించిన ఏ విమర్శ వచ్చినను ఇండియా కార్యాలయము సమస్య పెద్దదిగా పొడగట్టుట తప్పదు. ఇండియా కార్యాలయము సరంకు శ ప్రతిష్ఠాపన. అచ్చటి

అధికారి ఇండియా కార్యదర్శి ఎవ్వరికిని జవాబుదారీకాదు. హైందవ ప్రభుత్వము మీద మాత్రము చక్కగా సహించేముగల స్థితియందున్నాడు. 5-6 వేల మైళ్లలో కూర్చొని 31½ కోటి ప్రజలను పరిపాలించుచుండిన గనియున్నాడు. ఆతడు సామాన్యముగా ఏ పూర్వారావరాయణుడగు నాంగ్లదోయ్యుండుటచేత ఆతని యనుచరులగు ఆంగ్ల వ్యాపారస్థులు ఆతనిదయవలన సుఖముగా హైందవ ద్రవ్యసహాయమున కాలము గడుపుకొనుట ఆచారమునుట లోక మెరుంగకపోలేదు. కాబట్టి ఆంగ్లభూమిలో హైందవభూమికి సంబంధించి ఎవ్వరికిని జవాబుదారీ కాయట్టి నిరంకుశాధికారి ఏర్పడియుండుట అతనికిమాత్రమేకాక లండను వ్యాపారస్థులకును ప్రీతుతమమై యున్నది. నిజముగా హైందవభూమికి ఆంగ్లప్రభుత్వము ఏమాత్రము స్వాతంత్ర్య మియ్యకొనినను ఈ నిరంకుశ కార్య నిర్వాహకుని వదలి యంతరించుటయో అంతరించునంతటి స్థితికి వచ్చుట యోతీకృదు. క్రజాప్రాబల్యములే మైట్టియో అందుకు మార్గమా? మైట్టియో యిండియా ప్రభుత్వమునకు పాచ్చ అధికారము కలిగి తీరవలసి వచ్చును. ఇట్టి మార్పును లండను వ్యాపారస్థులు సులభముగా సాగనిచ్చి తమ గురువగు ఇండియా కార్యదర్శిని తమకును గల నేటి ప్రాముఖ్యమును పోనాడుకొందురా? అందుచేతనే ఇండియాకు స్వాతంత్ర్యము రావలయునన్న ఇండియా కార్యాలయము పోయియే తీరవలయునని హైందవనాయకు లభిప్రాయపడుచున్నారు. తెచ్చు పత్రిక ఏ మార్గమును సూచించినదియో ఇకముందు సూచించునో వేచి చూడవలసి యున్నాము. తెచ్చు పత్రిక ఇండియా కార్యాలయ సమస్య కుదిర్చి తీరవలయుననుట మాత్రము కొంత ఆశాజనకముగా నున్నది. ఈ పత్రిక యెత్తిన రెండవ విషయము హైందవభూమిలోని స్వదేశ సంస్థానాధీశ్వరుల యాలోచన సంఘము. స్వదేశ సంస్థానాధీశ్వరులు ఈ తరుణమున ఆంగ్లభూమికిని హైందవ భూమికిని ఆంగ్ల సామ్రాజ్యమునకును మహాకార మొనర్చినారనుటకు సంజేహము లేదు. అందువలన వారికి వారి ప్రజలకు సంబంధించిన వరుసగా స్వాతంత్ర్యములను కాపాడుకొను సాధనము వారి కేర్పరచియుచ్చుట న్యాయమే యనుటకు సందియము లేదు. అందువలన సంస్థానాధీశ్వరుల యాలోచనసభ యవసర మునైప్పుపత్రిక వాఁముట నిర్ణయమే పోలేదు కాని ఇదివరలో సంస్థానాధీశ్వరుల యాలోచనసభ విషయము నుపక్రమించినవా రెల్లరును హైందవ భూమిలోని క్రజాప్రాతినిధ్య ప్రతిపావనల స్థానమున దీనిని దెచ్చిపెట్టి ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును నిరోధించి నుద్దేశించియున్నందున నేటికిని ఆ యుచునా నము వాయుట కష్టముగానున్నది. రెసిడెంటుల దయకు సంస్థానాధీశ్వరులు నిరంతరము పాత్రులై యుండుటకంటె హైందవ ప్రభుత్వము వాటితో చక్కటి సంబంధము కలిగియుండుట ఎల్లరకును డ్యేయకరమే. కాని సంస్థానాధీశ్వరులు మాత్రము హైందవుల ప్రతినిధులు కాజాలరు. ప్రతినిధులుగా నెన్నబడరాదను. హైందవభూమియంతయు స్వతంత్ర రాష్ట్రములుగా నేర్పడి, స్వదేశ సంస్థానములను అట్టి వృత్తులుగా నంగీకరింపబడి, వానితో సమానముగ జవాబుదారీలను వహించి, స్వాతంత్ర్యములను అందినప్పుడు స్వదేశ సంస్థానముల ప్రభువులు తమ తమ సంస్థానముల ప్రతినిధులుగా సంయుక్తహైందవ రాజ్యాంగసభలో చేరుటయో ప్రత్యేకింపసభ ఏర్పడుచున్నచును చేరుటయో

సంభవింపవలసినదియే కాని అంతదనుక వారికి హైందవప్రజాప్రాతినిధ్యసభను వాక్రమముటకు మాత్రము ఎడముండగూడదు. అట్టి యెడము కలిగింపజూచి సంస్థానాధీశ్వరులమేట హైందవప్రజల స్వాతంత్ర్యమును తగ్గింపజూడని చురుకలము సంస్థానములకును ఇండియా ప్రభుత్వముకును గల వరస్పరవిషయాలోచనకు సంస్థానాధీశ్వర సభ ఏర్పడినను హైందవు లభ్యంతరము చెప్పరనియే మా నమ్మకము.

కోట్ల ఆఫ్ వార్డును కార్యనివేదిక.

1914-15 వ సంవత్సరమునకు చెందిన కోట్ల ఆఫ్ వార్డును నివేదిక ప్రకటిత మయినది. ఆ సంవత్సరారంభమున కోట్లవారి యాజమాన్యమున 19 జమీదారీ లుండినవి. సంవత్సరమున ఉయ్యూరు పార్వతిపురములు యుక్తవయస్సులైన జమీదారుల యాజమాన్యమునకు విచ్చివేయబడుట చేతను మాకుల జమీదు క్రొత్తగా కోట్లవారి యాజమాన్యమునకు వచ్చుటచేతను సంవత్సరాంతమునకు వారి యధికారములో నుండిన జమీందారీలు 18 యై కన్పించుచున్నవి. ఆ సంవత్సరమున స్వంతధారుల స్వాధీనము చేయబడిన రెండుజమీందారీలలోను కోట్లవారి యాజమాన్యమునకు వచ్చినవాటి వరుంబడికంటె యాజమాన్యమునుండి వెడలిపోయినవాటి వరుంబడి తక్కువగా కన్పించుచున్నది. ఉయ్యూరు వరుంబడి 1316 వ ఫసలీలో రు 1,69,119 లు. 1324 ఫసలీలో రు 1,30,254 లు. పార్వతిపురము కోట్లవారిచేతికి వచ్చినప్పుడు వరుంబడి రు 25,908 లు, స్వంతధారున కిచ్చివేయబడునప్పటికి వరుంబడి రు 14,790 లు. ఈ తగ్గుదలకు కారణము లేకపోలేదు. కోట్ల వారు తమ పరిపాలనకాలమున మొదట జమీందారీకి సంబంధించి రు 19,27,606 లు అప్పును రెండవ జమీందారీకి సంబంధించి రు 2,65,169 లు అప్పును కీర్తివారలు! ఇందుకుగాను ఆయా జమీందారీలలో కొన్ని కొన్ని గ్రామము లమ్మివేయుట యు తటస్థించినది. వరుంబడి తగ్గుట వింతయూ. స్వంతధారున కిచ్చి వేయునప్పుడు గూడ ఉయ్యూరుకు రు 4,83,478 లు ఇంకను అప్పు ఉండినదట. భూమిస్తు బాకీ రు 46,035 లు. బాకీ లు 13,457, ద్రవ్యము 24,000 గవర్న మెంటు పత్రములు రు 1,13,710 లు జమీందారీకి చెల్లించినది యుండినదట. అనగా రెండు లక్షల పరకు అప్పుకు ఎరుగు కలువయుండినదట! జమీందారు సుశీక్షితులై మెట్రిక్యులేషనున తేరినవారునై నారు గావున నిలవ అప్పుతీర్చుట కెంతో కాలము పట్టదని కోట్ల ఆఫ్ వార్డును వారు ప్రాసిన ఆశీర్వాదము నిజ మగుచు గాక! పార్వతిపురము నకు వరుంబడి తగ్గినను అప్పు మాత్రము నిలచి యుండలేదు. కొన్ని వేలు ద్రవ్యము నిలవయుండినది. అప్పులు తీర్చవలసి వచ్చుటచేత ఈ రీతిగా ఆదాయము తగ్గుటకాక అభివృద్ధిపూర్వములరయుటకును వీలులేక పోవుచున్నదని కోట్ల ఆఫ్ వార్డును అధికారులు సూచించుచున్నారు. మాకుకుల జమీందారీలో 10-12 ఏడ్లుగా పట్టాలు ముచ్చలికాలే లేనందున ఏ రైతు ఎంత ఇయ్యవలసినది ఎరుగదట. నీటివసతులు పాలునడివవట! గ్రామనల్లముల యాక్రమణమునకు మేరలేదట! కలెక్టరుగారు మిక్కిలి శ్రమపడి పనిచేయుచున్నారు! ఇట్టివర్ణన లియ్యవలసిన పరిస్థితి యున్నను మొత్తముమీద కోట్ల ఆఫ్ వార్డునువారు నీటివసతుల మీదను రోడ్లులు మున్నగు సౌకర్యములమీదను

కర్వులలో నూటికి 26.9 వాతున వ్యయపరచినారట. అందుకు ప్రభుత్వమువారు వీనిని నభినందించుచున్నారు. అన్ని జమీందారీల ఆదాయము 21.58 లక్షలను వ్యయము 14.93 లక్షలను అయినది. నిలవ కొంత దీర్ఘముగానే యుచున్నదనుట స్పష్టము. ఈవిలువలో కొంతభాగమైనను జమీందారునకును రైతులకును నుపయోగముగ విధములవ్యయపెట్టవలసినదని ప్రభుత్వమువారు తరువుచేయుచు పశుచికిత్సాలయముగోవైద్యాలయములో ఏలపెట్టరాదనుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన మూలసూత్రము బాగుగ నేయున్నది. కాని పెట్టవలసిన ఏదోయొకటి పెట్టక కోట్ల వారు తగిన రీతిని విద్యార్థిత్వములను ముఖ్యముగా నభివృద్ధిచేయు ప్రతిపావనలను నెలకొల్పుచును గాక యని కోరుచున్నాము. వ్యవసాయాభివృద్ధి కేమియు పని జరుగకుండుటయు ఇంకను వ్యవసాయక పరిశీతుని నియమించు నాలోచనలు జరుగుచుండుటయు మాంద్య మున వర్ణింపక తప్పదు. న్యాయంగ్లను విచారణ కేర్పడిన సలహా సంఘమువారును ఈ తగు తమ్ముల విషయమున నెక్కువ శ్రద్ధతీసికొని నట్లు కానరాదు. సంవత్సరమున కంతటికిని ఒక్కవ ర్షాయమీ సంఘము సమావేశమైనట్లు తెలియుచున్నది. సమావేశమై ఏమి చేసినదియు నెవ్వరు నెరుంగరు. ఇకముందైనను వీరు చేతను సోదరుల మేలు కీడుల నాచొచ్చి వారి యభివృద్ధిని వారి జమీందారీల అభివృద్ధిని కావలసిన మార్గములను వెదకి తోడగుదురు గాక యని కోరుచున్నాము.

ఎంతభూమికోకరాజ్యాంగసభ?

నేటి తండ్రికార్త యొకటి గవర్నమెంటు యున్నది. అయినాండు నాయకులు యధాసంతురము ఆలోచన మండలమునకు రాజ్యాంగసభ ఏర్పడవచ్చునని ఆంగీకరించిన యెడల అయినాండు ప్రభుత్వమునకు నేటిదినము అన్ని కుట్రవారిని చేర్చి యొకసంఘ మేర్పరచవచ్చునని ఆంగ్లప్రభుత్వాధికారుల అభిప్రాయము. ఆలోచన కైకాల్యము 8316 చతురపుమైళ్లు. జనసంఖ్య 15, 78, 572. అనగా ఆలోచన కైకాల్యము కర్నూలు జిల్లాకంటె కొంచెము పెద్దదనియు జనసంఖ్యలో కృష్ణదేవరాయ కొంచెము చిన్నదనియు వచ్చును. ఇట్టియెడల నుకట ప్రత్యేకరాజ్యాంగసభ ఇత్యులయ యొ రాజనీతిజ్ఞులలోంచియందుండగా వింతకు పరచెట్లకమెడిక ఆంధ్రము, డెలములే ప్రత్యేకరాష్ట్రమున కర్నూలుగానో మాత్రమేగానో ఆతమ మరస్సాతులైనవి సమాధానము చెప్పకొనుచు గాక.

కార్యదర్శుల నిరంకుశత్వము

కార్యనిర్వాహక అధ్యక్షులు కానుకైన లెక్క నేమని కార్యదర్శులు యా భూమిలోనే యున్నారనుకొనుటయిది. విద్రావిక రాజప్రతినిధి యిచ్చిన సాక్ష్యము మర కార్యదర్శులకు గౌరవము తెచ్చుచుగా నున్నది. వింతరస ప్రభువు అయినాండు నాయకు రాజప్రతినిధి పాపమాతని కయ్యనాయులో జరుకు పంకతులైనవి ఆంధ్రకొండ్రి కార్యదర్శులు తెలియిచ్చు నాకు గారట! ఇదేమికర్నూ నేటి పత్రికలలోనా సంకతుల చతురకావలెనని మొరపెట్టగా పెట్టగా ఆనికి దిశగర్హమున ప మొదలిడిరట! ఇక తక్కిన యావదరణల పట్లయితే జనితము.

ఒక వింత వ్యాధ్యము:— హిందూదేశపు విద్యార్థిని పెండిచేసికొనెడి ఆంగ్లేయ చారిత్రక కవుటికిని కవులులే. హిందూదేశపుకోర్కెలో ఒక ఆసాధారణమైనకథ వివరించినది. 1910-వ సంవ 17 సంవ. వయసుగల అబ్దుల్ హక్కును వ్యాధి కార్యవిద్యార్థిగా ఇంగ్లండునకు పంపిరి; 16 ఏండ్ల వయసు గల దాలో తీ తేక్ ఎలిజబెత్తును ఇల్లపర్చు చర్చిలో పెండిచేసికొనెడు; ఆవె ముగ్గురు బిడ్డలను కనెడు. మహమ్మదీయ సేకభార్యలకు పెండిచేసికొనవచ్చునగునక, ఇటీవల ఆతడు కవుటి కవులను పాఠశాల యుపాధ్యాయుని జెస్సీ చాకును హిందూదేశపు జెస్సీ ఆఫీసులో పెండిచేసి కొనెను. పెండికి పూర్వము తాను మహమ్మదీయ మతమును స్వీకరించి యుండుటచే, తన పెండి సభ్యులకు యు మిస్ చాక్ చెప్పియున్నది. అబ్దుల్ హక్కునుపై బహు భార్యభర్తృత్వదోష చాలోబించబడిరి; విచారణ జరుగుచున్నది.— మదరాసు తెచ్చు పత్రిక.

ఐరోపా మహా సం గ్రామము

సామ్రాజ్యదిన మహోత్సవము : లోకమునందంతటను జరుగుట

కామస్వనభ : సంధివిషయమై ప్రశ్నించుట.

ఐర్లాండు కమిషను : గవర్నరు నిర్మోగమోటుముగ సాక్ష్యమిచ్చుట.

వెర్నసుయధ్యము : పర్యవసానము తెలుపుట సిద్ధముగనుండుట.

ఇటలీవారియధ్య ప్రకటన : వర్ధంబిని జరుపుట.

ఐర్లాండు

సామ్రాజ్య దినము

కిస్టింగు సందేశము.

లండను మే 25:- ఆంగ్లభూమియందు దంతటను సామ్రాజ్య దిన మహోత్సవాలు జరిగినది. దొరతనమువారేగాక ప్రజామూల జరుపుట కొత్తవిశేషము. ఈ సందర్భమున కిస్టింగుకిని ఇట్లు సందేశము పంపుచున్నాడు:- రాజకార్యమును సాధించుటకు యుద్ధము చేయుచున్నది ఆంగ్లజాతికి తెలియును. యుద్ధక్షేత్రములను ఇంకవరకు ఆంగ్లప్రజలు భరించి విజయప్రాప్తికై పోరుటకు బద్ధకంకలులే యున్నాడు. మన మింతవరకు ఆనుభవించిన కష్టములను స్యరించుకొని యుద్ధములో జయించుటకై మరింత ప్రయత్నము చేయుటకు సంసిద్ధులమగుచున్నాము. లోక రక్షణార్థమై ఎంత త్యాగముచేయవలసి వచ్చినను అంత త్యాగమును చేయుటకు సిద్ధముగనున్నాము.

సేవలసందేశము.

ప్రాన్సు తెలియము రంగమునందు పోరాడుచున్న ఆంగ్ల సైనికుల కృత్యమున తల్పేనాని జనరలు సర్ డగ్లసు హౌగు గారిట్లు రాజుగారికి సందేశము పంపుచున్నాడు:- ఆంగ్ల సామ్రాజ్యములోని వివిధదేశములనందీ వచ్చి ప్రాన్సురంగమున పోరాడుచున్న సేవల కృత్యమున తమయందును, సాతంత్వ్య భర్మచిహ్నములగు ఆంగ్ల సామ్రాజ్య పతాకము కట్టు భక్తి విశ్వాసములను కనుపరచుచున్నాము.

రాజుగారి ప్రతి సందేశము

హౌగుగారి సందేశమున కిట్లు రాజుగారు ప్రతి సందేశమును పంపిరి:- మీ శాయశక్తియుక్తిచే ప్రయత్నించుచున్న సేవలు పంపిన సందేశమున కెంతయు సంతోషించినాను. వారు చేయుచున్న యుద్ధము మంచిచెడ్డలను గురించి నేనత్యంత శ్రద్ధతో తెలిసికొను దుందున వారికి తెలియ జేయుదు. వారి కృత్యములను నెరవేరిజయముకలుగునను విశ్వాసము నాకు కలుగుచు వాడుగోహములనలోకమునందు కాంతియు గాక! అధిపత్యముల నై నకును, ఆంగ్ల సైనికుల దృఢసంబంధబద్ధులై రణరంగమున పోరాడుచున్నారని దీనిఫలితమును ముందుకూడ వారి మైత్రీ యన్యోన్యముకల్గి దృఢపాశాలబద్ధులగుదురగాక!

నైనిక సేవా శాసనము

ప్రభువుల సవరణ యంగీకృతమగుట.

లండను మే 24:- నైనిక సేవాబిల్లులకు ప్రభువులసభ వారి సవరణ సుపరాదించిరి. ప్రస్తుతపు వ్యత్యులలో ఆంగ్ల సైన్యమునది వీరివారికి సవరణ సర్దింపనని సర్ బార్ని కేపుగారు తెలియజేప్పిన తరువాత సవరణ యంగీకృతమైనది. సేవలో చేరకుండ తప్పించుకొనుటకు వసులలో చేరినవారి కీసవరణ సర్దింపచున్నది.

సంధి విషయము

హార్ల మెంటు సభ్యులు ప్రశ్నించుట

లండను మే 24:- కామస్వనభలోపన్నునల్లీ, రామేన్ మెల్లొనాల్లుగార్లు ముచ్చటించి, సర్ ఎడ్వర్డు గ్రే, హౌగు ను బెత్తుకు చాల్సింగుగార్లను పత్రికా విలేఖనులు దర్శించి ప్రకటించిన సంగతులను గమనించ వలసినదని కోరి గ్రేగారు చెప్పిన విషయముల కంటే ముందుగా సంధి ప్రయత్నములకు భంగకరముగ నుండునట్లు జర్మను ఛాన్సల, సంగతులనుచెప్పి యుండలేదని తెలియజేసిరి. బహిరంగము కాని పరస్పర సంబంధములు మిక్కిలించుట వారికిన్నవి. ఇందువలన యుద్ధము దీర్ఘ మగుచున్నదని వారు నూచించిరి.

గ్రేగారి ప్రత్యుత్తరము.

సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగారిట్లు సమాధానము చెప్పిరి:- మనములో మరలకును జర్మనుప్రజలను, దొరతనమువారును

ఒప్పుకొని సంధిచేసికొను స్థితికి వచ్చివారని వారి యుపకార్య సమలనుబట్టి నిర్ణయించవలసి వచ్చినట్లుయితే మాటలకేమి కొరక, నేను బోలే దుపవ్యాసముల నిచ్చెదను. కాని జర్మనులు సంధిచేసికొను స్థితికొరలేదు. మిత్రమండలివారు ఒకరితో నొకరు సంప్రదించుకొనినగాని సంధివిషయమై చెప్పబాలరు. నన్ను పత్రికా విలేఖనుడు దర్శించి మాట్లాడినప్పుడు నేను క్రొత్తసంగతుల సేమియు చెప్పియుండలేదు. హౌగునను బెత్తుకుగారు చెప్పినసంగతులలోను క్రొత్తవిషయము లేవియు లేవు. బోసినియాలో సంధిస్థితి యేర్పడినప్పుడు మనముచెప్పిన సంగతులను కప్పిపుచ్చి వారు అబద్ధములాడినారు. దొరతనము వారు ప్రజలను అబద్ధములను నూరి పోయుచున్నంత వరకు జర్మను ప్రజలతో వాదించుటవలన ప్రయోజనములేదు వారికి నిజము తెలియనప్పుడు ఏమి చెప్పి తే ఏమి ప్రయోజనము. యుద్ధము తెగుతెంపు లేకుండ జరుగుచున్నందునకు జర్మనుదొరతనము వారేగాని ఇతరులెవరుక కారణము గారు. యుద్ధములో గెలిచినేమి నాము. ముందువారము నాటికి గెలిచినేమియును. మిత్రమండలివారి పరికటితమనివారు ప్రజలకు నూయుచున్నప్పుడు యుద్ధమునకు తెగుతెంపు ఎట్లుండును. మిత్రమండలివారు ఓడిపోలేదు. ముందు ఓడిపోను ఓడిపోరు. వారు యుద్ధములో జయించెదరు. ఈభావమును జర్మనుప్రభుత్వమువారు గ్రహించినగాని సంధి ప్రయత్నములు పూర్తిరంభముకావు. వెర్నసు యుద్ధములో పరామృతము లేదు సావములను రక్షించు కొనటకు మాపుచున్న ప్రయత్నాన్నిత్యము ఈయుద్ధములో కష్టముకూడ పూర్తిమీ కనమిక్కులనుకూడ రక్షించుచున్నది. మిక్కిలించుట వరస్పరసంబంధమును నిలబడెట్టి కాక్స్ మైక లోకకాంతిని కలిగించుటకై యావచ్చుకొని ధారవోసి యుద్ధముచేయుటకన్న నేకు కర్తవ్యములేదు.

విమానదళ సంఘము

లండను మే 24:- ప్రభువుల సభలో కర్ణసుప్రభు విట్లు తెలియజేసెను:- విమానదళ సంఘములో నేను, అడ్మిరలు, టూడరు వాసుకు, లీ గార్లను, జనరలు సర్ డి. హౌగు ర్నసు, బ్రాన్లెడ్ గార్లను నిదేన్తము ప్రభువు, మేజరు బహు గారును సభ్యులుగ నుండురు.

సేవలకు జనము

యుద్ధమునకు పనికివచ్చువారు.

లండను మే 24:- గవర్నరు మెంటు డిపార్టు మెంటులలో పనిచేయువారు ఒక అక్షోహానికి సరిపోయినవారు న్నారట. పొద్దుడిపార్టు మెంటులో 31 వేల మంది కలరు.

జర్మనీలోని ఆంగ్ల ఖయిదీలు

లండను మే 24:- బంగ్లా కట్టి తిండిని పంపించియుండ కపోయినయెడల జర్మనీలోని ఆంగ్ల ఖయిదీలలో చాలమంది తిండిలేక మాడిపోయియుండునని తెలుసు గారు కామస్వన సభలో చెప్పిరి. జర్మనీవారికి తగిన ప్రతీకారములేయు నూచనను ఏ రంగీకరించలేదు. ముందు స్థితిగతు తెల్పుచునోయని రాబర్టు సినిమాప్రభువు గారనిరి.

జై క్యు య ను

లండను మే 25:- జైక్యూను సంస్థానము 22-వ తేదీని స్వకంత్రిత నొందినటుల ప్రకటించిరి.

క్రీటులోని శత్రువుల ప్రతినిధులు.

లండను మే 24:- క్రీటులోని శత్రువుల ప్రతినిధులను నుగత్తెముగ గ్రేనుకుటిసికొని వచ్చి వదిలివెట్టెదమని ఆంగ్లము నొకాదభాధికారులు తెలిసి.

ఐర్లాండు

ఐర్లాండు కమిషను.

బింబోరను ప్రభువు సాక్ష్యము.

లండను మే 22:- బింబోరను ప్రభువు రాజుచరినిధి సర్ మెత్త్యూ వాధను గారు కార్యదర్శి. బింబోరను ప్రభువు ఐర్లాండు కమిషను యెదుటవచ్చిన సాక్ష్యములో నిట్లు చెప్పిరి:- ఐర్లాండు రాజప్రతినిధికి తబాధ్యకను లేకుండజేసిరి. దేశములో నేమిజరుగుచున్నది నాకు తెలియవరకుట మానికేసిరి. ఏమైన తెలిసికొనుటకు కఠిరము చదువుకొనలేను. ఈ విషయమై కార్యదర్శికి ఎన్నో సార్లు మెత్త్యూగ కొద్దిగ తెలియజేయ వారంభించెను. తరువాత ప్రతిదినము రిపోర్టులను పంపవారంభించిరి. ఐర్లాండు దక్షిణ భాగమునకును, పడమటి భాగమునకును వెల్లి చూడగ ప్రతి చోట సానుభితుల కృత్యము గురించి చక్కగచెప్పిరి. దేశములో నేమి జరుగుచున్నదో చూచివారు కారనియు సానుభితుల కృత్యము వారిని గురించి భాగ్యత్ర వెట్టుటకు తగిన కట్టుదిట్టము చేయ లేదనియు ఐర్లాండు దొరతనమును అందురేమో యని నేను అనుకొందును. కాక్స్ నిర్వాహకాధికారులు చెప్పినట్లు గాక ప్రత్యేకముగ నేను నాయభిప్రాయములను తరుచు తెలియ జేయు చుండెదవాడను. ఐర్లాండులో మరొక దీనిజను నేను తయారజేయమని యుద్ధకార్యాయము వారిలో ఎన్నియో సార్లు చెప్పితిని. అంతవరకు తయారైనవారి రణరంగమునకు పంపుటకు ఆలస్యముగనని వారిని కారంగీకరించలేదు. సానుభితుల కృత్యమువారిని ప్రవాసమునైన పంపకలెను లేదా ఇంకొంచుకలెనని నేను నూచించితిని కాని కార్యముగారిండు కొప్పుకొనక వద్దని చెప్పిరి. నేను సానుభితులకృత్యమువారి, పట్టుకొనవలసినదని గట్టిగకోరి, విశ్వాసము జరిగినప్పుడు బిర్రెలు గారి కిట్లు వ్రాసి తిని. "జరుగవలసిన దేమిటో జరిగింది. నాయకులను పట్టుకొనమని నిన్ను రాల్చే" కొంటిని. అట్లు చేసియుండియెడల ఇంత వరకు వచ్చియుండదు."

మంత్రివర్గములోని తదితర సభ్యులతోకూడ సంగతి సందర్భములను చెప్పితిని.

రమ్యా

రమ్యా రాజులుంటుంటున్నారు.

పీటరుగ్రాడు మే 24:- రమ్యా రాజువారును వారి సతీమణియు బడిస్సా లేవుకు చేరిరి. ఇక్కడి ప్రజలువారికి ఉత్సాహముతో స్వాగత మర్పించిరి. రాజుగారు సేవలను పరీక్షించిరి

రమ్యాలో సామ్రాజ్యదినము.

హస్కా మే 24:- ఆంగ్లేయులలో రమ్యావారుకూడ సామ్రాజ్యదినము సందర్భమున ఉత్సరణముచేసిరి. పీటరుగ్రాడులోని ఆంగ్ల రాజువారి యగు సర్ బార్ని బుకానను గారును వారిభార్యయు, బింబోరను ప్రభువును మాట్లాడిరి పీటరుగ్రాడుకు ప్రత్యేకము పీటరుగ్రాడునుండిచ్చిరి. ప్రతిజాతికిరసమాసస్వాతంత్ర్యము మామ్రులండలెనని వీరు నొక్కి వక్కానించిరి. స్వల్పరాజ్యములను నానాతియు పశుచున్నవారిని రక్షించవలెను. ఇట్టి భావముతో ఆంగ్లేయులు యుద్ధమునకుదిగిరి, గనుక అధిరాజ్యములు పరునుసంతోషముతో సహాయముచేయుచున్నవి.

మెసపొటేమియా

మెసపొటేమియా యుద్ధము.

ఇస్టింగుటను చెప్పినసంగతులు.

లండను మే 22:- బాగ్దాదును మట్టడించు విషయమై జనరలు బ్రాంమెంటుగూడ జనరలు నిగ్గునుగారితో చెప్పిన సంగతులు కొద్దికోణులలో ప్రకటించబడునని ఇస్టింగుటను ప్రభువు ప్రభువులసభలో చెప్పిరి. మెసపొటేమియా యుద్ధము గురించి రిపోర్టును తయారుచేయుటకు ముందు ఇండియా ప్రభుత్వముతోను, అడిపార్టు మెంటుతోను, యుత్తర ప్రభుత్వములు జరుపవలసి యున్నవి. రిపోర్టు త్వరలో తయారగుటకు కట్టుదిట్టములుజరిగిని. కాని ఏకోణు ప్రకటించబడునని రిపోర్టుగ చెప్పుటకు వీలులేదు. రాజప్రతి ధికిని, ఛేంబరులేనకు జరిగిన తంతివార్తల కుడ రిపోర్టులో నుండునా లేదా యను విషయమును గురించి వారినికద ప్రశ్నించగా ఆసంగతికూడ కావలయునని చెప్పడి తెంపుచునని ఇస్టింగుటను గారు చెప్పిరి.

అమెరికా

అమెరికా ప్రెసిడెంటు ఎన్నిక.

న్యూయార్కు మే 24:- 30 రాష్ట్రముల రిజిల్లికను కమిటీవారు రూజువెల్టుగారు ప్రెసిడెంటు పదవికి ప్రయత్నము చేసినయెడల రాము తనిచేసెదమని తెలిపిన దాకి రూజువెల్టు గారంగీకరించిరి.

ప్రశ్నలు

జానాబాహి పోరాటము.

అంధుడు మే 25:— విమోచిలో యుద్ధ మింక భయం కరముగానే యున్నది. దీనిని పైని పాపముల వానాపానము పోరాడుచున్నాడు. ఇతని పరిస్థితి చూడగా భయపడుతున్నామని భయంకరమును ఫిరంగి ముద్దము చేసి.

వెర్చునుయ్యదు.

ప్రశ్నను మే 24:— వెర్చును యుద్ధము నిన్న రాత్రి జోరుగ జరిగింది. నేటినుద్ధాత్తుల పరామర్శలు ప్రకటించి:— మార్గమును తూర్పున జక్కము ప్రోసికొనవచ్చుటకు ప్రయత్నించిరి. అందుకు అనుగుణము జోరుగ యుద్ధము జరిగింది. శత్రువులు బోలెడుమంది బలియిచ్చి క్యూమియరు గాగ్రుములో ప్రవేశించిరి. ఒక కందమునుకూడ పట్టుకొనిరి. మే 21 న తేదీనుండి శత్రువులగ్రూడు మూడుదిబ్బల సేనను పయోగించినట్లు కనిపించుచున్నది. హద్దీమంటు దాడుంటు ప్రాంతమున జోరుగ ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగింది. పదాతి సేన కూడ ముట్టడించి నది. జర్మనులు సుయనికుల నుద్ధమును తెచ్చివేయక, కోట తూర్పుభాగమున కొంత ప్రవేశములో ప్రవేశించిరి. పడమటనున్న ప్రదేశములమీదను, కోటమీదను పదులకు వారు చేసిన ప్రయత్నముల కొనసాగలేదు. వీరకుల ఫిరంగులను పెట్టి బాడుచున్నారు. మంపెరులో శత్రువులు విష వాయువులను ప్రయోగించి నుండుట రాత్రేనని చూపిగాని, ఊహ అన్నివర్షము మరిపించి వెనుకకు గొట్టితిమి.

మాన్యులకు పత్రికయొక్క ప్రాధాన్యము విశేషమును ఇట్లు ప్రాయముచున్నాడు:— ఎక్కడెక్కడనున్నా, మార్గము స్థానములు వదలేదు. మార్గము ఒకసీతభూమి, ఇప్పుడు లక్షలు ఒకదానికి ఒక నానికొక పుష్ప వీరవాలుగ నున్నది. వీర మిది జర్మనుల దివరకు వదిలి. ఒక వ్యధు జర్మనులు నిరసి ఆ ప్రమించు కొనిరి. వారికి ఎదురుగ నున్న పడమటి ఉత్తరము, తూర్పుభాగములను శత్రువులు నాశనము చేయవలయున్న చేయవచ్చును. కొండచురులను కూడ ఆక్రమించుకొనవచ్చును. కాని, వారు వెనుకప్రక్కను ఫిరంగులను పెట్టి బాడుటకు సాధ్యముకాదు. పరామర్శలను బలిమియొక్క రహస్యము.

అంధుడు మే 25:— గ్యూగునును దీక్షించినా రుద్రులైనది. మ్యూజునది ప్రాచుర్యమును మంగళ వారమునాడు జర్మనులు రెండు మహా సేనలను తెచ్చిరట తూర్పునుండి “దేవమ్యూసు” స్థానముననున్న ప్రాంతములను మరలించుటకై వారంత సేనను తెచ్చిరి. పట్టుదల లతో పదాతి సేన ముందుకు వచ్చి యుదిరించింది. దీక్షించి వారు పరామర్శలను అన్నివర్షముల దాటి వారేవారు. వారు విష వాయువులను తలలుగ గోళముల ప్రయోగించి సాయంకాలము పరామర్శలను వారికందకములలో కొంతభాగమును రాగలిగిరి. కాని, ఆరగంటలో వారి పరామర్శలను తిరిమిలేసిరి. మ్యూజునది “దేవమ్యూసు”లను పుష్పగాత్రి పడేదే శత్రువులెదిరించి పాడుపడిన క్యూమియరు గాగ్రుము ప్రవేశించి సన్నీలకోరు బాబులతో ను దెబ్బలాడి పట్టుకొనిరి. పరామర్శల దాడుంటు కోటలో తిరిగి ప్రవేశించిన తరువాత వారు ఎవరెవరి పడే యుద్ధము చేయచ్చు జర్మనులను తిరిమిలేసిరి. జర్మనులు ఇట్లుగ ప్రతిఘటించిరి. మూడువైపుల నొకసారి తిరిగి జర్మనులు కోటమీద వడి. అన్నివర్షములకు విధి విరామము లేదు. ఒక తూర్పున కిప్పు వారు చేసిన ప్రయత్నములు కొనసాగ లేదు. ఇక్కడ వారు ముందుకు ఒక కందకములోని భాగమును పట్టుకొనిరి. మ్యూజునది ఎవరెవరైతే శత్రువులు బోలెడు మందల బలియిచ్చి యుద్ధము చేసినను, వెర్చును క్యూమియరులకు దూరమున యున్నాడు. తూర్పు వైపున వారు క్యూమియరులను ఫిరంగి 26 వ తేదీన పోరాడు, వారు వెనుకకు పోవలసి వచ్చెను.

హిందెనుబర్గు నిశ్చయము.

అంధుడు మే 24:— సెంట్రీలు మ్యూసు కీ క్రింది వార్త వచ్చినది:— సంధివిషయమై వధంతుల బయలుదేరి జర్మనుల సైనికుల యుద్ధమును తగ్గుచున్నందున, ద్వీపానదిని దాటిన గాని సంధివిషయగదని హిందెనుబర్గు ఉత్తరపుచేసెను.

మూజునదివద్దయుద్ధము

ప్రశ్నను మే 25:— మ్యూజునది ఎడమ సార్వభౌమ మార్పుహామున వధుఫిరంగి ముంచుకొనేసినది. క్యూమి యర

ను గ్రామమునుండి ఎటులైన వెనుకనుండి వచ్చి మ్యూసు నోడింపకాదు శత్రువులను మున్నెము విఫలములైనవి. రెండవతూట నొక చిన్న దెబ్బలాడు జరిగి అందు ఆ గాగ్రుమును దక్షిణసార్వభౌమకందలి కందకముల మరల సంపాదించుకొన గలిగితిమి. మ్యూజునది మే 24 సార్వభౌమ న యుద్ధము మహాభయంకరముగా నున్నది. రెండు బల్లెలనుకటాలములు ముంచియెత్తిడి గలిగించినవి. ఒకటి వెనుక ముందుకటి, దాని వెనుక ముందుకటి, ఈవిధమున నెన్నియో పటాలములు యుద్ధముచేయుచు వచ్చినవి. అచ్చటి శత్రువులకోటను మరల వారు తిరిగి నగలిగిరి. కయిపెట్టువనపమిదమున వన సైన్యముల నోడింప బ్రయత్నించిన శత్రువులకు మున్నెము విఫలములైనవి.

ఇట్లీ

ఇట్లీవారి సంగ్రామదినము.

ప్రశ్నను మే 25:— ఇట్లీవారు ఐరోపాను హా సం గాగ్రుమును ప్రవేశించి యాదినమునకు ఒక సంవత్సరము నిండి నది. వారి కోటనుకడయును విక్రయ ఎమాన్యుయల్ రాజు గారు నైజులతో “గత సంవత్సరమున ఆ నేకవోట్ల మీద ఇట్లీ దేశపు పేరు ప్రతిష్ఠల నిలుపుచు యుద్ధముచేయుచువచ్చితి. కాని, ఇంక మీరు అధిక ప్రయత్నముతో పోరాడవలసియున్నది. మీ దేశము మీకుతగిన శాశ్వతమైనాముల నొసగి మీవిజయమునకు శాంతముతో నెరుచుచును.”

స్టీమరుల ముంచుట

అంధుడు మే 25:— ఇట్లీవారు “లెవాంజీ” గ్రీకు “ఇస్ట్రాకు” ఇట్లీవారు “బిరియల్” స్టీమరులు ముంకబడి నవి. “లెవాంజీ” అను ఇట్లీవారు స్టీమరులకు చాలా నష్టములు గలిగెను.

ఇట్లీలోని యుద్ధము

ప్రశ్నను మే 25:— ఒక వారము లోటుల నుండియు ఇట్లీలోని పోరాడముగ నున్నది. శత్రువులను బిశేషనష్టముల ప్రాప్తించుచున్నది. అయినను పోరాటము భయంకరముగా నున్నది. శత్రుఫిరంగి నోర్వనోడి ఒకలక్షమార్తము శత్రువులకు రణస్థానమన్నింపవలసి వచ్చినది. అయినను వెనుకనుండు కొండల నాక్రమించి ఆలైను సయినకులు మరల శత్రువులను భానుభి నెదిరిపుచున్నారు.

బల్లెలెయూ సేనలు.

అంధుడు మే 24:— మాన్యులకు పత్రిక కోమ విశేషము ఇట్లు ప్రాయముచున్నాడు:— బల్లెలెయూ సైన్యము ఇట్లీరంగముననున్న మాన్యులకు వద్ద పోరాడుచున్నాడు. మాన్యులకును తిరిగి పట్టుకొనుటతోడనే సంధి జరుగునని ఆస్త్రియా రాజ్యము చెప్పినట్లు బల్లెలెయూ ఖయదీలు తెలియజేసిరి.

ఇట్లీమంతులు.

ఇంగ్లండుకు రానుండుట. ప్రశ్నను మే 25:— కొద్దికోటలలోనే సర్ సాలంబాగ్, బాంబుసాన్ని నోగార్లు ఇంగ్లండుకు రావైయున్నారు. ఆ సిక్కిస్తు గాడిట్లను ఇట్లీదర్శించినవి. కావున వీరు ఇంగ్లండుకు వదలుచేయుదురు.

ఇట్లీవారు ప్రకటనము.

ప్రశ్నను మే 25:— లెవాంజీవారు ఎడిజీవద్ద గిన్నటిదోమున శత్రువులదాటి మహాతీవ్రముగా ముండెను. విజనానుండి మార్గమునకు ముంకించిన శత్రుఫిరంగినిగళము మధ్యనానీ వేసితిమి. సాయంకాలము కల్లరసప్రక్కనుండి ది నెట్టేవద్ద శత్రుధాటి ప్రతిఘటించబడినది, లెవాంజీ ఆస్త్రికో రంగములమధ్య సాధారణముగా యుద్ధము జరిగెను. పోరాటములో అట్లీవారు ఫేజీనరంగమును ఇట్లీవారు విడిచిపెట్టవలసివచ్చెను. కాని సక్రమముగ నేవారు వెనుకకు మరల గలిగిరి. వారి సాతు తూర్పున శత్రుధాటి కరిక సాభ్యముగా నుండెను. మగ ఇలా యెలానుండి మరలిన రంగములశత్రు స్వాధీనములయ్యెను దాని నాక్రమించు కొనుటకు గంభీర ప్రయత్నములు గా వింప బడుచున్నవి.

రెయిల్వే ఆదాయము:— ఇండియా దొరతనమువారి యొక్కయు, దొరతనమువారు గారంటిచేసినట్టియు రెయిల్వే కంపెనీల ఆదాయము ఈ సంవత్సరము ఏడవ మొట్టితేదీ నుండి మే 18 వ తేదీనకి వచ్చిన ఆదాయము నిరుటిసంవత్సరము ఆ కాలములోనే వచ్చిన ఆదాయముకన్న రూ. 46,84,707 అధికముగా నున్నది.

జర్మనీ

జర్మనుల యుద్ధపుఖిన్నులు

కోల్త్రమునాడు.

అంధుడు మే 24:— ముద్దపుఖిన్నుల గాన రి కోట్ల పానులను మంజూరు చేయమని జర్మనీ దొరతనమువారు పార్లమెంటును కోరుదురు.

జర్మనీలోని ఆహారవద్దము

అంధుడు మే 24:— మాన్యులకు పోస్తుకలిక వెరనువితే ఖర దీట్లు తెలియజేయుచున్నాడు:— జర్మను బాతీయ లిబరలు పక్షమువారి కార్యనిర్వాహక సంఘము రీడిస్ట్రా (పార్లమెంటు) లో గత ఆదివారము సమావేశమై పార్లమెంటు కథులందరూ ఆహారవద్దముల విషయమై తగినంత శోధ ప్రవేశించవలసివని తీర్మానించిరి. జర్మనులు తిండి లేక గోలపెట్టుచున్నార గనుక ఇట్లు చేయుటకు కోరి. ప్రజలు తిండిలేక మాడి గోలపెట్టుచున్నారను సంకతి సైనికులకు తెలిసియెడల వారు నిరుద్ధాహము చెందవచ్చును. కావున తిండి విషయమై అత్యంత శ్రద్ధవహించవలసినదని వార తీర్మానించిరి. ఒక దచ్చిరత్తికా నున్న సంకతులను బట్టి ఈవిషయములు తెలియచున్నవి:— కలుమేలైచు యుద్ధమును జోరుగ సాగించుచున్నామై సభవారు తీర్మానించిరి. జర్మనీలో ఆహారవద్ద రుణరేఖను నియమించిరి. ఇందులకు వివిధరాష్ట్రముల స్వాతంత్ర్యమునకు వైరుధ్యమే పుడుట జర్మనుల శత్రు దక్షిణభాగమున ముఖ్యముగ ప్రజలు తిండిలేక గోలపెట్టుచున్నార. వీరు ఇట్లుగ తమయనమృతిని తెలుపుచున్నార. పట్టణముల పరిపాలకులీ విషయమును సమావేశము యోచించెదనని స్పష్ట గార్లు పురాధిపతి చెప్పిరి.

జర్మను సలుమేలైను

గనికి కొట్టుకొనుట.

అంధుడు మే 24:— యూ. 22 వ సలుమేలైచు జీవ్యును సమావేశము గనికి కొట్టుకొని భయపడెను. అట్లెండుకు దానిని ప్రోసికొన వచ్చిరి.

సింలా

రాజప్రతినిధిగారి యుద్ధ తంతివార్తలు.

జనరలు హేగుగారి వార్తారా జనరలు జోఫేగారు పంపిన తంతివార్తకు రాజప్రతినిధిగారు జనరలు హేగుగారిటుల తంతి సంప్రదించుచున్నాడు. “సామ్రాజ్య విషయముల జోఫేగారు పంపిన యుద్ధాహారమును సందేశములు భాంధియులందరూ మిగుల సంతసించి, తమ కృతజ్ఞతను తెలుపుచు జేయుచున్నారనియు, వెర్చును రణరంగమున నవస్థ సాధారణముగా శత్రువుల ప్రతిఘటించి జగద్విఖ్యాతికొందిన ఫ్రేండ్ల సైనికులతో గలసి మా భారతీయులు యుద్ధము చేయుటకు మేమురము గర్వించుచున్నామనియు భారతీయులు తెలుపుచున్నారని భారతీయ సైనికులకురపుర మీకు టోఫేగారికి తెలియబడున గోరుచున్నాను.

హేగ్ గారు రాజప్రతినిధికి:— “ఫ్రాన్సుకుందలి భారతీయ సయినకులు మాభారత సోదరుల సారాభిప్రాయము నకు వందన శతములన్నియు మానుభిప్రాయముతో నేకీభవించుచున్నార. మన సామ్రాజ్యముకుందలి ప్రతిదేశపు సయినకులు ఆ స్పష్ట ముట్టుల బోలెకల సీ మెల సీ శత్రువులతో యుద్ధముచేయుచున్నాడు. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముకుందలి జనులందరి యొకసంబంధమునగా ఆభిప్రాయముల యందును అనేకవిధముల నేకీభవించుచున్నార. తమ సార్వభౌమనిజాంతయు వివిధదేశముల వారయ్యును నొకటాతీయ సోదరులవలె పోరాడుటకూడ నాస్తికవర్తిగారికి జనులు ధృఢమని నూడించుచున్నది.”

రాజప్రతినిధిగారు: హేగ్ గారికి.

“మీ యధికారము క్రింద ప్రాప్తించిన మహాసంగ్రామమున న్యాయము కొఱవ పోరాడుటయందు హిందూ సైన్యము మీతో నేకీభవించి మాదేశపుపేరు ప్రతిష్ఠల నిలిపినందుకు మేము మిక్కిలి సంతసించుచున్నాము. మీ భారత సోదరులగుట మన యందరి విజయమును కాంక్షించుచున్నారని తెలుపుచున్నాను.”

బాలాత్రిపురనుండి పుస్తక భాండాగారము:— గత యాంగ్ల సుందర్పరాది అమలాపురం నూడించినవారి అగ్ర హారమున బాలాత్రిపురనుండి పుస్తకభాండాగారమున పేర నొకపుస్తకభాండాగారము నెలకొల్పిరి. ఇప్పటికి నా భాండాగారమున 12 శాశ్వతపు చందా వార్త జేరి. అందుబ్రస్తుతము 145 తెలుగు గ్రంథములు 180 ఇంగ్లీషు గ్రంథములును 15 సంస్కృత గ్రంథములును గలవు.

THE GREAT WAR.

Empire Day: Worldwide Greetings.

PEACE DISCUSSIONS IN THE COMMONS.

Irish Viceroy's Candid Evidence Before Commission.

DECISION OF WHOLE VERDUN BATTLE IMMINENT.

ITALIAN DECLARATION OF WAR: ANNIVERSARY CELEBRATED.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Mr. Redmond's Hopes for the Future.

LONDON, May 25. Speaking at Luncheon in hour of the Premier of Queensland at the House of Commons, Mr. Redmond said he hoped that result of events in Ireland would be not only good but unexpectedly good, though he was unable to speak with any confidence.

Drastic Restrictions on Motoring.

LONDON, May 25. The "Times" states Mr. Runciman has decided definitely not to change racing arrangements for the present season. The consumption of petrol by racegoers owing to the abolition of railway facilities is engaging the attention of the authorities and the Board of Trade concludes that supplies will not last summer at the present rate of consumption. Drastic restrictions on motoring for pleasure are being prepared.

Steamers Sunk.

LONDON, May 25. The Italian steamer "Levanzo". The Greek steamer "Istros" and the Italian sailing ship "Orealla" have been sunk. The Italian steamer "Teresta" has been damaged.

Grand Jury's True Bill.

The Grand Jury returned a true Bill against Sir Roger Casement and Bailey.

Empire Armies' Message to the King.

LONDON, May 25. General Sir Douglas Haig telegraphed to the King on Empire Day:—"On behalf of Your Majesty's armies now in France representative of every part of Your Majesty's Dominions I respectfully submit an assurance of our loyal devotion to Your Majesty and the principles of freedom and justice symbolised for us by the Crown and the Flag of the British Empire."

His Majesty's Reply.

The King has replied:—"I warmly appreciate the assurance of loyal devotion you send in the name of the armies of the British Empire serving under your Command. Tell them with what pride and interest I follow their fortunes and of my confidence that success will crown their efforts. May the comradeship of the battlefield knits till closer together the peoples of the Dominions and the Mother Country in an age of peace which, please God, will be the fruit of this long and arduous war."

Empire Day.

A Message from Kipling.

LONDON, May 25. A special significance of Empire Day this year is emphasised not merely by the Government's recognition, but by imposing demonstrations throughout the United Kingdom. A message from Kipling says: "Knowing as a nation what we are fighting for, and realising as men and women the resolve that has been added to us by what each has endured, we go forward on, under the proud banner of griefs and losses, to greater effort and endurance and, if necessary, a heavier sacrifice equal to the sponsors for the deliverance of mankind."

The Question of Peace.

Raised by Messrs. Ponsonby and Ramsay Macdonald.

LONDON, May 25. In the House of Commons, speaking on the report stage of the vote of credit, Mr. Ponsonby and Mr. Ramsay Macdonald called attention to the interviews with Sir Edward Grey and Herr Von Bethmann Hollweg recently published, and said that the latter contained nothing conflicting with Sir Edward Grey's sufficient to prevent an approach towards peace. They insinuated that the continuance of the war was due to the undivulged obligations to the Allies.

Sir Edward Grey's Reply.

Sir Edward Grey replied that if he believed that the German Government, German opinion and the war had reached a stage at which the Allies could bring peace, compatible with their ends, nearer by speeches about peace, he would make dozens. But that time had not arrived. There could be no statement about peace conditions except after consultations with the Allies. Sir Edward Grey pointed out that his interview contained no new declaration, and there was nothing new in Herr Von Bethmann Hollweg's except a lie about our attitude in the Bosnia crisis. It was impossible to reason with the German people so long as they were fed with lies and knew nothing of the truth. The real thing responsible for prolonging the war was the German Government, who kept telling their people that they had won the war, or were going to next week, and that the Allies were beaten. The Allies were not beaten and were not going to be. They were going to win, and the first step towards peace

would be the recognition of that fact by the German Government. He paid a warm tribute to the defence of Verdun, and said that in the long battle France was saving not only herself but her Allies. The present duty of diplomacy was to maintain the solidarity of the Allies, and to support to the uttermost common naval and military measures to bring the war to a stage not yet reached, in which the prospect of maintaining enduring peace would be with the Allies (Loud Cheers).

LONDON, May 25.

The interview with Dr. von Bethmann Hollweg mentioned by Sir Edward Grey was given to an American journalist on the 23rd instant. It grossly misrepresented Great Britain's aims and actions prior to the war. He declared that only when statesmen take the war situation as a map shows it and honourably desire to discuss practical peace proposals, shall we approach peace.

The Irish Commission. Lord Wimborne's Evidence.

LONDON, May 25. Lord Wimborne, testifying before the Irish Commission, emphasised that the doctrine had been established of the complete irresponsibility of the Lord Lieutenant. He pointed out to Sir Mathew Nathan the absurdity of his having to rely on newspapers for his knowledge of current administration. He obtained a partial insight after repeated representations, and afterwards received daily reports. He dealt with his tour in the south of Ireland and west of Ireland, and said that everywhere the Sinn Fein was belittled. Lord Wimborne said he imagined that the charges against the Irish Government would be "supine blindness and irresolution in dealing with the Sinn Fein." He had often formed independent divergent views from the Irish executive. He pressed the War Office that another division of troops should be trained in Ireland, but it was objected to because it would delay the sending of troops to the front. Lord Wimborne had suggested that the Sinn Feiners should be deported or interned, but Sir Edward Carson, the Attorney-General, advised against this. Lord Wimborne declared that he strongly urged the arrest of the Sinn Feiners and that he wrote to Mr. Birrell when the outbreak occurred. "The worst has happened. If only we had arrested the leaders last night as I wanted, it might have been averted." He said that he also brought his anxieties about Ireland before other members of the Cabinet.

Lords' Amendment Adopted.

LONDON, May 25. The House of Commons adopted by 160 votes to 69 the Lords' amendment to the Compulsion Bill after Sir George Cave had pointed out that it was confined to men who had joined their present occupation since August. Thus it affected only those who entered occupations to avoid serving.

OPERATIONS IN MESOPOTAMIA.

Publication of Papers. Lord Islington's Statement.

LONDON, May 25. In the House of Lords Lord Islington said that papers giving General Townshend's representation to General Nixon would be published in a few days. Papers regarding the operations in Mesopotamia entailed considerable correspondence with the Government of India and the Department concerned. Steps were being taken to accelerate their preparation, but the precise date could not be given at present. Lord Islington asked for notice of the question as to whether the papers would include the private telegrams exchanged between the Viceroy and Mr. Chamberlain.

The New Air Board. Its Constitution.

LONDON, May 25. In the House of Lords Lord Curzon announced that the new Air Board would consist of himself, Admirals Tudor and Vaughan Lee, Generals Sir D. Henderson and Bracken, Lord Sydenham and Major Baird.

British Prisoners in Germany.

LONDON, May 24. In the House of Commons Mr. Tennant said that but for parcels of food from Britain many British prisoners in Germany would have starved. He dissented from the suggestion of reprisals. Lord Robert Cecil expressed grave anxiety regarding the future.

I. A. R. Officers' Promotion.

LONDON, May 25. In the House of Commons, in reply to Mr. Yate, Mr. Chamberlain said there was no reason to suppose that

TELEGRAMS.

the claims to promotion by officers who were serving in the Indian Army Reserve at the outbreak of the war had not been duly considered.

Men for the Army. In Government Departments.

LONDON, May 25. An official return shows that there is an army corps of men of military age in Government departments, including thirty thousand in the Post Office.

The New Parliamentary Register.

LONDON, May 25. The Local Government Board is preparing a Bill for the new Parliamentary Register to include a provision to record votes of soldiers and sailors on active service.

Silver Market.

LONDON, May 25. Messrs. Montagu's silver report attributes sensational fall in the price to coincidence of absence of competition and sudden eagerness of Indian bazaars to sell not only small holdings in London, but considerable amounts for delivery week ahead. The latter are apparently near operations. The report says that statistical position of silver is very strong.

The United States authorities estimate the production of United States in 1915 at 67½ half million ounces, as compared with 72½ million ounces in 1914.

France.

FRENCH CAPTURES AT DOUAUMONT. Brilliant Dashes Over Formidable Defences.

Decisive Moment Imminent.

LONDON, May 25. PARIS.—The French lines south of Douaumont, from which the main attack on Fort Douaumont was made, were only three hundred and fifty yards distant from the fort. The defence was so formidable that it was an hour before first triumphant Frenchmen arrived at the fort, and this was really a remarkable rapidity. There were two lines of trenches before the fort lavishly fortified. The first was reached in a quarter of an hour and the occupants were bayoneted or captured. Waves of the assailants rushed to the second line, where resistance was more serious. Twice the French were driven back, and then reinforcements released and carried a trench with irresistible dash and reached the fort where they were joined by columns from the west. The garrison resisted in every corner and cellar, but were driven out by bayonet and bomb to the north-eastern corner. Very fierce fighting continued all night. The French are confident of securing the whole position, while the conviction is growing in Paris that the moment for the decision of the whole Verdun battle is imminent.

Artillery preparations and infantry attacks succeeded one another with unabated violence in the region of Haudromont Douaumont. Despite furious assaults made without regard for human life, the Germans succeeded only in gaining a footing in some elements eastward of the fort. All attempts against our positions westward and against the fort itself were frustrated. A bombardment is proceeding in Woivre. The enemy attempted to advance under cover of poison-gas in Champagne but were thrown back by our batteries.

Morthomme Position not Fallen.

Strength of French Position.

ALLAHABAD, May 25. LONDON, May 24th.—The Paris correspondent of the "Morning Post" states that, whatever may be said elsewhere, it can be regarded as certain that the Morthomme position has not fallen. Morthomme is a plateau with slopes descending in terraces which have been attacked and at times occupied by the Germans. It is obviously easy for the enemy to break to the northern, Eastern and Western surfaces of the hill opposite them, if they wish, and even to occupy the slopes and surface of the hill, but it is impossible for them to bombard the reverse slope. This is the secret of the strength of the French position.

LONDON, May 25. PARIS.—Last night's communique said that infantry actions on the left of the Meuse continued east of Morthomme our artillery several times stopped the enemy when they attempted to debouch from the village of Cumieres and sharp counter-attack in the afternoon enabled us to recapture trenches on the southern edge of village. Bombardment on the right of the Meuse was redoubled in the region of Fort Douaumont against which the enemy made particularly desperate and furious attacks conducted by two Bavarian divisions which have recently arrived on this front. The attacks succeeded one another throughout the day. After several fruitless attempts and enormous losses the enemy succeeded in reoccupying the ruins of the Fort of which we hold the immediate approaches. Simultaneous attempt to outflank our positions in Caillette Wood completely failed under artillery and infantry fire. Nothing important occurred elsewhere.

Dead Man Position.

LONDON, May 25. The Paris correspondent of the "Morning Post" states that whatever may be said elsewhere, it can be regarded as certain that the Dead Man position has not fallen. Dead Man is a plateau with slopes descending in terraces which have been attacked and at times occupied by the Germans. It is obviously easy for the enemy to break to the northern, eastern and western surfaces of the hill opposite them, if they wish, and even to occupy the slopes and surface of the hill, but it is impossible for them to bombard the reverse slope. This is the secret of the strength of the French position. (Pioneer cable.)

TELEGRAMS.

LONDON, May 25.

A telegram from Paris says:—It is estimated that the Germans used two army corps of Tuesday on the left of the Meuse only in an attempt to turn the whole Dead Man position from the east. Astounding rushes of massed infantry were characterised by extraordinary determination, but they were unable to penetrate the curtain of shells or screen of maxims. It was the advent of the fire-fighters, who have recently been multiplied greatly, followed by a liberal use of gas shells, which enabled the Germans at the close of the day to return French out of a portion of the first line west of Dead Man, but a counter-attack ejected them in half an hour.

The enemy assaulted repeatedly the whole night between Dead Man and the Meuse, and finally got to grips with the French in the ruined village of Cumieres, which was carried, after prolonged bayonet and bomb-fighting. East of the Meuse, after the French re-entered Fort Douaumont they have been fighting ceaselessly, driving the Germans, who have been stubbornly hanging on to every wall and dug-out, northwards. The German counter-attack on the fort on Tuesday night was directed against three sides simultaneously. Apparently there was an un-ending stream of shells, followed by rushes from west to east and north, but the efforts were un-availing, except in the east, where they gained a portion of the advanced trenches. The situation generally may be summed up that the Germans on the left of the Meuse, in spite of a tremendous sacrifice of men and expenditure of shell, are still far from the main defences of Verdun, while on the right of the Meuse, though they reached the main defences on the 26th February, their pressure has been backwards.

Hand-to-Hand Fighting.

LONDON, May 25.

General Haig reports in a communique that the situation on Vimy Ridge is unchanged small British parties pushed forward and engaged in hand-to-hand fighting. There has been heavy reciprocal bombardment to-day astride Souchez River.

Russia.

Empire Day Celebration in Russia.

British Ambassador's Speech.

LONDON, May 25.

MOSCOW.—The Russians here joined the Britons in the enthusiastic celebration of the Empire Day. Sir George Buchanan, British Ambassador at Petrograd and Lady Buchanan came especially from Petrograd to participate. Speaking at the Banquet the Ambassador emphasised the British Imperial ideal to secure equal rights and justice for all the nations and to protect the weak and the oppressed. Hence the whole-hearted support Britain had received from the Dominions and the Dependencies. He trusted that after the war they would be given voice in the direction of Imperial policy and that Imperial trade policy would be elaborated.

Imperial Family at Odessa.

Troops Reviewed by the Tsar.

LONDON, May 25.

PETROGRAD.—The Tsar and Tsaritsa and Tsarevitch have arrived at Odessa, where they met with an enthusiastic reception. The Emperor reviewed troops.

Italy.

Italian Ministers' Proposed Visit to England.

LONDON, May 25.

ROME.—It is stated that Signor Salandra and Baron Sonnino will proceed to London shortly to return Mr. Asquith's recent visit.

The Latest Italian Bulletin.

LONDON, May 25.

ROME.—The Communique says:—Our whole front on both banks of the Adige in Laquoina valley was fiercely bombarded yesterday. The enemy column that attempted to advance in small parties from Lizanna to Marco was stopped by our artillery. Attack in the evening along the Vallarsa in the direction of Monte Dinezzo was washed by our troops. The Customary bombardment took place between Terragnolo and Astico. The Italian evacuation of the Upper basin of the Posina and Astico has been completed in a most orderly manner. Troops are strengthening positions on protective lines in the Arsiero basin. We destroyed those guns which it was impossible to remove. Enemy yesterday began strong pressure on our positions east of Valdassa. The retirement of Italians in the Sugana valley on the principal line of resistance was begun on May 22nd and was still proceeding yesterday slowly and methodically.

LONDON, May 25.

ROME.—A Semi-official statement says after inflicting very bloody losses on the enemy in a week's fighting, the Italians have withdrawn to the principal line of defence where they steadfastly await the renewal of attacks. Only one small section of the principal line has been evacuated owing to excessive proximity of enemy artillery and the precipitous nature of the ground behind, preventing successful resistance. The line has been reformed on the dominating heights in the rear.

Anniversary of the Declaration of War

by Italy.

Fervent Enthusiasm.

LONDON, May 25.

ROME.—The anniversary of Italy's declaration of war was celebrated with fervent enthusiasm throughout Italy. Shops were closed everywhere. There were patriotic processions and lavish display of the flags of the Allies.

King Victor Emanuel in an order to the Army and Navy on the occasion of the anniversary says:—You have been victorious in a hundred battles with the ideal of Italy in your heart but more efforts and sacrifices are needed. The country supports you in the arduous task with warm affection and admirable and confident calm.

Bulgarians Fighting at Monfalcone.

LAHORE, May 25.
LONDON, May 24th.—The "Morning Post's" Rome Correspondent says:—Bulgarians are fighting at Manfalcone. Bulgarian prisoners state that the Austrians promised that peace would follow the recapture of Monfalcone.—("C. and M. Gazette.")

Greece.

M. Skouloudis' Wish to Resign.

LAHORE, May 25.

LONDON, May 24th.—The "Morning Post's" Athens correspondent is now permitted to state what is well-known here, that M. Skouloudis has repeatedly expressed his wish to resign but the King objects.—("C. and M. Gazette.")

China

Independence of a Province Proclaimed.

LONDON, May 25.

SHANGHAI.—The independence of the Province of Szechuan was officially proclaimed on May 22nd.

Germany.

New Vote of Credit.

LONDON, May 25.

AMSTERDAM.—A new vote of credit for five hundred millions will shortly be submitted to the Reichstag.

National Liberal Party and the Food Question.

ALLAHABAD, May 25.

LONDON, May 24th.—The Berne correspondent of the "Morning Post" states that the executive of the German National Liberal party met in the Reichstag building on Sunday last and passed a resolution requesting the members of the Reichstag to devote the keenest attention to the question of food, in view of the growing disaffection of the German people and the important bearing of the food supply on the issue of the war, and of the fact that the feelings of the civil population must react on the men in the fighting line.

According to a Dutch paper the same meeting adopted a resolution in favour of the most energetic prosecution of submarine warfare. Various telegrams state that the appointment of a food director conflicts with the rights of individual States. In Southern Germany especially dissatisfaction prevails and strong protests are being made. At Stuttgart the Burgomaster promised that a Congress of town administrators would take the matter up.—("Pioneer.")

German Submarine Strikes a Mine.

LONDON, May 25.

AMSTERDAM.—Submarine U22 struck a mine near Zeebrugge. She was seriously damaged and has been towed to Ostend.

Hindenburg's Determination To Cross the Dvina.

ALLAHABAD, May 25.

LONDON, May 24th.—A telegram to the "Central News" states that, in consequence of the effect of peace rumours on the morale of the army, General Hindenburg has issued an order stating that there will be no question of peace until the Dvina has been crossed.—("Pioneer.")

Safe Conduct to Teuton Consuls.

LAHORE, May 25.

LONDON, May 24th.—British Naval authorities have given the Teuton Consuls at Canea, who had retired to the mountains, a safe conduct to Greece.—("C. and M. Gazette.")

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, May 25.

The following is the reply of the Viceroy to General Haig's telegram which he received from General Joffre.

"Would you kindly convey to General Joffre on behalf of the Indian forces serving throughout the world an expression of gratitude for his stirring message of appreciation and good will received in India on the Empire Day. India is proud that her sons should fight in the same cause and on the same field with the gallant armies of France whose stubborn valour in the post of honour of Verdun excited the admiration of the whole world.

The following telegrams have passed between His Excellency the Viceroy and General Sir Douglas Haig:—

GENERAL HAIG TO THE VICEROY:

Officers and ranks under my command in France join with me in greetings on the Empire Day to our fellow subjects throughout His Majesty's Dominions. Representatives of every part of those Dominions are bound together not only by ties of blood but also by similarity of ideals and loyalty to one Crown and one flag. Our armies are united heart and soul in this great fight for freedom and justice the old watchwords of our confidence in ourselves, in the ungrudging helping and support of our King throughout the world and in our gallant allies. We look forward to certain Victory."

H. E. THE VICEROY TO GENERAL HAIG.

India reciprocates your greetings on the Empire Day. She is proud to be represented in the gallant army under your command and looks forward with confidence to the day when her sons will share in the Empire's triumph achieved in the defence of those ideals for which the Empire has drawn the sword."

Supply of Railway Material From England. Railway Board's Suggestion.

SIMLA, May 25.

With the approval of the Secretary of State an arrangement has recently been come to under which all indents which the railway administrations propose to transmit to the United Kingdom are to be examined by the Railway Board, who, if they are satisfied that the material to be indented for is urgently required, supply a certificate of urgency. This arrangement has been adopted in order that the ministry of munitions may have before them the opinion of the Railway Board as to the urgency, if any question of preventing compliance with the orders for Indian Railways on account of interference with munitions work should arise. In certain cases orders have been placed by railways with firms in India and in orders to comply with these orders it is necessary for the firms in India to place orders on the home market. It has been represented to the Railway Board that in certain cases the operations of the ministry of munitions have prevented these orders from being placed, and that in others compliance with them has been delayed. The Railway Board, therefore, bring to notice that if in any case private firms desire help in obtaining raw materials from the United Kingdom in order to enable them to comply with the orders of an Indian Railway a representation should be made to the Railway Board through the agent or manager of the Railway immediately concerned who will furnish to the Railway Board the reasons why compliance with railways order must be considered urgent.

Calcutta.

The Palace Jewels Theft Case.

Mrs. Williams Evidence.

COOCH BEHAR, May 24.

In the Palace jewel theft case to-day Mrs. Williams was further cross-examined by Mr. N. C. Sen. She said, in April and May Her Highness was in a delicate state of health. She used to have her meals either in the verandah or in the bed room. Meals used to be brought up by a wooden staircase. A. D. C's and servants delivering messages come up by the same staircase. It was about 11 a.m. that for the first time I heard about the theft. After having received information I went straight to Her Highness. I found Her Highness up. I could gather from her conversation that she knew about the theft already. Half an hour ago the Maharaja was there. When I went there the cases had not been found. At about 5 in the morning the Maharani got up and went to see Maharaj Kumari. The Maharani said that the maid servants did not tell her about the loss of the box. I did not hear from Jogenawari later on why she did not give information then. Jogen Roy, officer in charge of the palace, brought the cases in a duster. After the theft everybody in the palace turned into an amateur detective. I do not know the names of various persons who were being suggested at that time as being probable thieves. I do not know if Mary was suspected more than any body else. I do not know if some persons were thrashed. There were strikes, discontent and disobedience among palace servants both before and after the theft and some were dismissed in consequence.

Indian Christians in Legislative Councils.

Resolutions at a Meeting at Calcutta.

CALCUTTA, May 25.

A meeting of the Indian Christian Community of Bengal was held this evening when resolutions were passed praying the Government for the community's representation in the Local and Supreme Legislative Councils. It was pointed out that problems would soon arise affecting the interests of the Indian Christian community, and it was therefore essential that a representative of the community should be on the legislative bodies to speak with authority and press the needs of the community.

Punjab.

Recruiting for Indian Army.

A Meeting at Sirsa.

LAHORE, May 25.

A correspondent writes:—A most successful meeting was held at Sirsa recently under the presidency of Mr. Trevaskis, Deputy Commissioner, Hissar, to give an impetus to the cause of recruiting in that part of the country. Mr. Trevaskis, who is new to Hissar, has already achieved wonderful success at Rohtak, where he had inspired a new spirit among the Hindu Jats of that district who came forward in large numbers to fight for their King-Emperor. The meeting was held in the compound of the house of R. S. Ram Gopal of Sirsa, and all the Honorary Magistrates, Raisas, and Zaildars of the sub division were present. The recruiting parties of the 21st Punjab and 113th were also invited. Recruiting officers attended from Ludhiana for the meeting. Proceedings were opened by the Deputy Commissioner. Some 15 recruits came forward, including a young Sikh headman, and it is hoped that many more recruits will be obtained as a result of the meeting, which ended with cheers for the King-Emperor and prayers for the success of the British arms.

Burm a.

Causing Grievous Hurt.

A European Convicted at Rangoon.

RANGOON, May 25.

At the Chief Court Criminal Sessions this afternoon, before Mr. Justice Ormond and a Jury, Scott, a late European employee of the British Burma Petroleum Company, was unanimously found guilty on a charge of having voluntarily caused grievous hurt to a Burmese woman at Magwe on the 11th March and was sentenced to 18 months rigorous imprisonment. The accused was indicted on charges (1) culpable homicide not amounting to murder, (2) voluntarily causing grievous hurt and (3) simple hurt. The facts of the case briefly are Mayin, accused's mistress, had a quarrel with the deceased, in the course of which Mayin's gold comb was broken. On the report of the quarrel to the headman of Magwe he with the elders of the village fined the deceased Rs. 5. The accused considered the fine inadequate and went to the deceased's house to ask her to pay Rs. 50, the value of the comb, which she refused to do. An altercation ensued which resulted in the accused hitting the deceased all over the body and kicking her. Eighteen days after the deceased died in the hospital. The accused's defence was grave and sudden provocation which the jury did not accept.

స్త్రీజనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.
చక్కని తలకట్టు.
వట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల
కోరికని స్త్రీలుందురా?

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

స్త్రీలకు తప్పనిసరి. మెదడునకు మెదట్టువారలకును స్త్రీలకును,
చక్క బడయలేదు. ఉష్ణధర్మమునకు లోలచలబడును, నొప్పిపోవును, బట్ట
కు బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న మహిమను లులించును.
మెనుమారు వస్తుప్రదర్శనమున బంగారుపతకము

బహుమతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బాగుడుట కిదియేవలన. ధీరక గాఢరంటికి భూషణము, ఇయ్య శీల.
జేతమందంతటను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో వెంటనే వాడుడు. నిశ్చయముగ సంతోష
మును గలిగింపగల గొప్పకరము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవరాదాబారు.

పాఠ్యరీతి:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినప్పుడు కొందఱు మోసగాండ్లు ఏదో యొక సామాన్యపు నూనె చూపి
“ఇది చాలమంచిది. మిక్కిలి చాళగ యనిబెప్పి దానిని కొనుమని జెప్పచున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోకుడు. ఆ నూనె
లలో వారికి మిక్కిలి లాభము వచ్చుచుండుటచే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మార్కు చూచి
కొనుడు.

ఒక సీసా రు 1-0-0. ఐ. పి. రు 0-4-0
8 సీసా రు 2-10-0. ఐ. పి. రు 0-7-0

సోలువజెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్స్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,
85, హమ్మన్ స్ట్రీట్ మార్కెటు, బొంబాయి

మదరాసు ఏజెంట్లు- మహతా ఫ్యూమరీ త్రం మూల్తి, 29, చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

DIRECT IMPORTERS.

అనేక వి. పి. కంపెనీలవారు హెచ్చు
ధరలకు ప్రకటించియున్న యీ దిగువ
వివరించిన కేటగిరీయరములు మిక్కిలి
తక్కువ ధరలకు విక్రయింపబడును.
1 సిక్స్ రాస్కోపు రు. 1-14-0
2 బెనులీవరు 2-4-0
3 డీటా గ్లౌ లైటు 2-8-0
4 రైల్వే రెగులేటరు 2-10-0
5 మనిక్టర్లు చిన్న గడియారం
ఫోటో సహా 4-8-0
6 డీటా వెండి 6-0-0

అడ్రెస్:- గౌరవ అందు కో
6, రతన బజారురోడ్డు, మదరాసు

ఆదిపచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1 కి రూ. 3-4-0

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 20-0-0
గోరోజము తులం 1-కి రూ 7-0-0
రసభస్మము తులం 1-కి రూ 0-10-0
కుంకుమ పువ్వు 2-0-0

మోహనీ తైలము

5 తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-0
ఇది మనోహరమయిన విద్యాధులు, స్త్రీదత్తు,
ఉద్యోగములు మొదలగు వారికి సుఖద్రు, విక్రాంతి నిచ్చును.
అమృతాంజనం డిపో 6, రంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు.

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారులందు నడుపుటకు, వాటిని బాగుచేయ
టకు తరఫీతురు నిచ్చుటకు మోటారులందు ఎట్లు నడు
చునో యేర్పాటుములు యేర్పాటుచేయునో అని ఇది
కోయినపుడు స్వల్పముగాచేయు రిపేరులను యాచుంజము
నల్ల అభ్యాసభూమికముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
కారకల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించ
గల్గును మొటుకావినప్పుడు లై సెన్సు ఇచ్చించి వంతరుడును,
సుందరుడు ఖీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగి క్లాసులు జూన్ నెల 15 తేదీ నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరలచిన విద్యార్థులు మే 31 వ తేదీన గాని
అంతకు ముందుగాని ధరభాములు చేసికొనవలయును. పాఠ
ము విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తాలోసంగబడును.
ఈ క్రింక నడవారించువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాల్లీ అండ్ కో, గ్రాడ్వే, మదరాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.
గ్రంథకర్త:- గా. హరినరాయణమరాపు ఎం. ఏ.

శైలిమలుభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొని
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి ఆరుశంఛికలకు రు. 2-0-0

అంచుకాలి లేదు. ప్రవేశింపవలయు లేదు.
సిద్ధమయిన సంచికలు పి. డి. గా వంపుచుము.
జయవాహ:- ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాళిదాస, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము వనిచేయవలెనన్న “ఇంగ్లీషు
బాయిలర్లు కామెర్సియల్” ను యువయో
గింపవలయును దానినుపయోగించిన బాయి
లర్లు త్రువ్వు వట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా
లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక మెల్లప్పుడు
చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆపమునున్న
గొట్టములనున్న త్రువ్వు వట్టకుండగను
శుభ్రముగా నుంచును. ఈ కామెర్సియల్
యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి
బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు
క్రొత్తవానివలె నుండును.
దానియొక్క యువయోగమును గురించి
యు సలహాను గురించియు అసలు యేజెంట్లకే
ప్రాయశఃవలయును
5 గాలనులుగల రచ్చు 1-కి రు. 25-0-0.
ది రీలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు
239 ఇంజనీరింగు పర్సు
తపాలపెట్టె నెం 553 కి రు. మదరాసు
(వై కామెర్సియల్ గోడవచ్చు ఈ పత్రిక
చేరువాడ నదాహరింప గోరుచున్నాము.)

రీల్ శేషులైన సోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. భట్టు ప్రత్యేకము.
అంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
బొమ్మబాట్ల నెం. 212, మదరాసు.

ఆంధ్రనర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది
క్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి
గారిచే వ్రాయబడినది
వెల 0-4-0] [హస్తీశి ప్రత్యేకము
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము
7 రంబుకెట్టి పేడి, మదరాసు.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రలగల డబ్బీ 1-కి రు. 1-0-0
భాతుపుష్టి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త
పుష్టియు నిరపటుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి
మంచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహు
రంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రి
యత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము నుఖ
రోగములు, దురభ్యాసములు, విక్రాంతి లేకుండుట

రోమహరి

డబ్బీ 1-కి అ. 0-8-0 ఐ. పి. సహా 0-12-0
ఈ భస్మమును నీటిలో గట్టిగా కలిపి పట్టించి
రోమములు రెండు నిమిషములలో మొదలంట
రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము నలుపెక్కను.
మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును.
అమృతాంజనం డిపో 6, రంబుకెట్టిపేడి, మదరాసు.

విద్యాధి సాకర్యములు

కొన్న దినముల పరికు శాస్త్రమే
విద్యాధులకు కావలసిన డ్రాయింగు బుక్కు
లు, ఎక్సర్ సైజు బుక్కులు, స్టూడెంట్సు నోటు
బుకు ఇటాలియన్ నోటుబుక్కులు కలర్,
గ్రాఫిక్ డ్రాయింగు ఇన్ స్ట్రుమెంటు బాక్సులు,
పుట్టూర్లు రబ్బరుతుంట్లు మరియు అనేకవిధము
లైన సామానులు సరసముగా దొరకును వలయు
వారలు క్రింది అడ్రెసునకు వ్రాసి తెప్పించుకొన
వలయును.

ఆర్. వేంకటేశ్వరు అండ్ కో,

అనందా ముద్రాలయాధికారులు, మదరాసు.

